

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

İki icra başçısı işdən çıxarıldı

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 4 mart 2016-cı il Cümə № 51 (6372) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

"The Washington Times"dan Qarabağda müharibə xəbərdarlığı

Nüfuzlu Amerika nəşrinə görə, Rusiya Ermənistanı Türkiyə ilə münacişəyə sürükləyir; "Ermənistan regionda təklənib"

yazısı səh.8-də

Atom bombası olan yeganə dostumuz - Pakistan

yazısı səh.8-də

Döyülüb öldürülən jurnalistin məhkəməsində vəkillər çıxış edib

yazısı səh.3-də

Rəsmi Bakı Avropa İttifaqından istədiyini aldı

yazısı səh.9-də

Yoluxucu xəstələr işdən çıxarılacaq-ekspertlərin şərh

yazısı səh.10-də

Komitə sədri:

"Onlar insanlara banklara borclarını qaytarmamağın yollarını öyrədirlər"

yazısı səh.13-də

Parlament hansı terror təşkilatları haqqında qanun qəbul edib?

yazısı səh.9-də

Qatil dayə hekayəti: ölkəmiz də təhlükədən sığortalanmayıb

yazısı səh.6-də

Azərbaycandakı multimilyonerlərin sayı müzakirələr yaradıb

yazısı səh.12-də

Pirallahıda allahsız cinayət: yaşlı cütlük öldürüldü

yazısı səh.3-də

Siyasi məhbuslarsız Azərbaycan-martın sonu...

yazısı səh.6-də

İqtidar oliqarx-məməurların "əl-ayağını" yığır

AZAD RƏHİMOVA "AZAD" İŞARƏSİ - NAZİR

TOTALİZATORLARI VƏ MİLYONLARI NİYƏ İTİRİR...

Merc oyunlarına nəzarət Gənclər və İdman Nazirliyindən alınaraq prezident İlham Əliyevin yeni yaratdığı Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına verilir; neftin qiymətinin düşməsi ilə büdcədən yayındırılan milyonlara nəzarət gücləndirilir; bəzi oliqarxlar iqtisadiyyatın çətin dövründə belə daha çox varlanmaq hərisliyindən əl çəkməzsə...

yazısı səh.5-də

Putinin "uzaqvuran top"unun qəfil və sirlili Bakı səfəri

Rusiyanın hərbi sənaye sahəsinə cavabdeh olan Dmitri Roqozinin Kreml başçısının xüsusi mesajını gətirdiyi də istisna edilmir

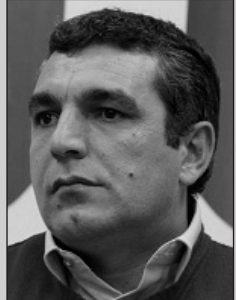
yazısı səh.4-də

Meleyke Abbaszadə

TQDK sədri "test sistemi qalacaq" dedi

yazısı səh.5-də

Natiq Cəfərli: "Cəbhəçilər söz tapmayanda bizi hökumətə işləməkdə suçlayırlar"

yazısı səh.4-də

Nizami Qocayev yeni vəzifəsindən danışdı

yazısı səh.7-də

“Bu dövləti yıxmaq istəyənlər də cəzalarını çəkməlidir”

İsa Yaşar Tezel: “Sonucu nə olursa-olsun, dövlətə sahib çıxmalyıq”

“Türkiyədə durum gərgindir. Xüsusilə də ölkənin cənub-şərq bölgəsində təhlükəsizlik orqanlarının daxil ola bilmədiyi şəhərlər var. Dövlət təmizləmə əməliyyatını davam etdirmək üçün şəhərlərə girmək istəyir, amma çox ciddi çətinliklərlə üzləşir. Hər gün şəhidlər veririk”.

MHP-nin aparıcı simalarından biri İsa Yaşar Tezel bu fikirləri “Yeni Müsavat”a açıqlamasında bildirdi. Xalq Demokratiya Partiyasının (HDP) həmsədri Demirtaşla bağlı araşdırmaların məntiqi sonucunun necə ola biləcəyinə gəldikdə, İsa Yaşar Tezel kürd siyasətçinin Türkiyənin bölünməsinə yönəlik fəaliyyəti, PKK-ya dəstək bəyanatlarının sonucu olaraq həbs olunmasını mümkün saydı: “Demirtaş növbəti aylarda həbs oluna bilər, həbs olunmalıdır da. Çünki o, insanları dövlətə qarşı üsyana çağırır. Bu, ölkəmiz üçün çox təhlükəli bir durumdur. Ayrıca partiyamızın lideri Dövlət Bahçeli də Məclisdə onun toxunulmazlığının qaldırılmasını istədi. Bu şəkildə toxunulmazlıq götürülsə, onun həbsi gerçəkləşər. Sonucu nə olursa-olsun, dövlətə sahib çıxmalyıq. Bu dövləti yıxmaq istəyənlər də cəzalarını çəkməlidir”.

□ E.PAŞASOY

AzTV-dən İlhamə Quliyevanın oğluna cavab

Mərhum xalq artisti İlhamə Quliyevanın ölümündən sonra adı ətrafında qalmaqal davam edir. Bu dəfə qalmaqal İlhamə Quliyevanın maaş kartı ətrafında yaranıb. İlhamə Quliyeva Azərbaycan Televiziya və Radio Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin səs yazma studiyasında birinci müavin olub. Bir neçə gün öncə isə onun oğulluğu Orxan Nadirov açıqlamasında əmək haqqı kartının dondurulması ilə bağlı açıqlama verib.

AzNews.az xəbər verir ki, Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin mətbuat xidmətinin rəisi Xatirə Qasım cəbhə.info-ya bildirdi ki, mərhum xalq artistinin əmək haqqı kartı AzTV tərəfindən dondurulmayıb: “O, bir müddət xəstəxanada yatdı. Biz ondan xəstəlik haqqında sənəd gözləyirdik. Lakin dünyasını dəyişdi və hazırda da kartı dondurulmayıb. Onun oğulluğunun bu barədə yaydığı məlumat tamamilə yalandır”. O ki qaldı İlhamə xanımın yerinə yeni təyinat, bu məsələ hələ gündəmdə deyil: “İmkan verək ki, 40-ı çıxsın, ondan sonra bu məsələyə baxılacaq. Biz hamımız müsəlmanıq, İslam dininə ibadət edirik. İmkan verək bir hadisələr cərəyan etsin, xəbər soyusun, ondan sonra. Hər şey sakitləşdikdən sonra təbii ki, İlhamə xanımın yerinə təyinat olacaq”. Qeyd edək ki, mərhum xalq artistinin mirası üçün qalmaqallar daha da böyüməkdədir.

“Qaya Mətbuat Yayımı” MMC!

- İtən il qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı sldıqdan sonar abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
- Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan “Yeni Mesavat” - 0.60 AZN**
- və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.**
- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil, **Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:**

Prezident iki rayonun icra başçısını vəzifəsindən azad etdi

Zeynal Nağdəliyev deyib ki, vəzifədən azad edilən başçılar amiranəlik, təkəbbürlük, qərəzçilik, tənqidə qarşı dözümsüzlük nümayiş etdiriblər

Mahmud Quliyev Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilib. “AzərTAC” agentliyinin məlumatına əsasən Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev müvafiq sərəncam imzalayıb.

Dövlət başçısının digər sərəncamı ilə Akif Səlimov Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsindən azad edilib.

Prezident Administrasiyası rəhbərinin müavini, ərzi idarəetmə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Zeynal Nağdəliyev “AzərTAC”a bildirib ki, prezidenti İlham Əliyev son müşavirədə yerli icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri qarşısında mühüm tələblər qoyub və qeyd edib ki, onlar insanlara xidmət göstərməli, əhalinin problemlərini həll etməli, qayğıları ilə yəşəməlidirlər, dövlət məmurları və onların ailə üzvləri öz-lərini təvəzökər aparmalı, xalqla birlikdə olmalıdırlar və

məhz bu amillərə görə onların fəaliyyətlərinə qiymət verilməkdir.

Əhalidən gələn şikayətlər, aparılan təhlillər göstərib ki, bəzi yerli icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri qeyd edilənlərdən nəticə çıxarmayıb. Buna görə də Laçın və Cəbrayıl rayonlarının icra hakimiyyəti başçıları da məhz elə o səbəbdən tutduqları vəzifələrindən azad ediliblər. Onlar öz fəaliyyətlərini prezidentin qarşımıza qoyduğu tələblər səviyyəsində qura bil-

məyib, vətəndaşların problemlərinə laqeydlik, biganəlik göstərərək, insanlarla münasibətdə qeyri-səmimilik və kobudluq nümayiş etdirib, təvəzökarlıqdan uzaq hərəkətlərə yol veriblər. Z.Nağdəliyev deyib ki, vəzifədən azad edilən başçılar amiranəlik, təkəbbürlük, qərəzçilik, tənqidə qarşı dözümsüzlük nümayiş etdiriblər və nəticədə rayonun problemlərindən uzaq düşüb, sakinlərin haqlı tələblərinə məhəl qoymayıb, əhali arasında nüfuzdan düşüblər.

Bakıda “Qarabağ”la “Qalatasaray”ın görüşü olacaq

“Qarabağ” futbol klubu ilə Türkiyənin “Qalatasaray” futbol klubları arasında yoldaşlıq görüşü keçiriləcək.

Musavat.com-un əldə etdiyi məlumata görə, görüşün bu ayın sonunda keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Klubların mart ayının 29-da Bakıda yoldaşlıq görüşü keçirməsi ilə bağlı klub rəhbərləri arasında danışıqların olduğu və razılığa gəldiyi bildirilir.

Oyun Bakı Olimpiya Stadionunda baş tutacaq.

“Qarabağ” futbol klubunun mətbuat xidmətinin rəhbəri Nurlan İbrahimov musavat.com-a açıqlamasında belə bir görüşün baş tutması ehtimalının olduğunu təsdiqlədi. Lakin klub rəsmisi görüşün keçirilməsi ilə bağlı dəqiq məlumatın hələ ki olmadığını söylədi.

□ İkinci MURADOV

Rauf Murqədirovun apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmə təxirə salındı

Martın 3-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə həbsdə olan jurnalist Rauf Murqədirovun apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmə prosesi başlamalı idi. Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbərə görə, prosesə hakim Abid Abdinbəyov sədrlik edib. Rauf Murqədirov məhkəmə zalına gətirilib.

Vəkil Fuad Ağayevin verdiyi məlumata görə, qapalı keçirilən iclas başlamadan martın 16-na qədər təxirə salınıb. Buna səbəb kimi məhkəmənin ilkin baxış qərarından kasasiya şikayəti vermək üçün olan müddətin başa çatmaması göstərilib.

Xatırladaq ki, Rauf Murqədirov Cinayət Məcəlləsinin 274-cü (dövlətə xəyanət) maddəsi ilə ittiham olunub. O, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Bu hökmdən apelyasiya şikayəti verilib, şikayətdə jurnaliste bəraət verilməsi xahiş olunur.

Jurnalistle bağlı istintaq Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi tərəfindən aparılıb. R.Murqədirov isə ittihamları rədd edir və həbsinin fəaliyyəti ilə bağlı olduğunu deyir.

Poroşenko Türkiyəyə çox vacib səfərə gedir

Ukrayna prezidenti Pyotr Poroşenko martın 9-10-da Türkiyədə rəsmi səfərdə olacaq. APA-nın verdiyi xəbərə görə, P. Poroşenko bunu Kiyevdə Taras Şevçenko adına Ukrayna Milli Mükafatının təqdimat mərasimində deyib.

“Beynəlxalq hadisələrin qrafiki belə alınmış ki, mən məhz Şevçenko Günlərində Türkiyəyə rəsmi səfərə yollanıram. Sizlər kifayət qədər siyasi biliyə maliksiniz və bu səfərin nə qədər önəmli olduğunu anlayırsınız. Rəcəb Ərdoğanla görüş, müdafiə qabiliyyətimizin möhkəmlənməsi və siyasi-iqtisadi ittifaq xarakterli məsələlərdən söhbət gedir”, - deyir o söyləyib.

Nardaranda vəziyyət nəzarətdədir

Yeni həbslərə bir qrup şəxsin qəsəbənin ara küçələrində divarlara dini şüarlar yazması səbəb olub

Daxili Qoşunların və polisın nəzarətində olan Nardaranda yenidən genişmiqyaslı əməliyyat keçirilib. Martın 1-də baş tutan əməliyyatda bir neçə nəfər saxlanılıb, səkkiz nəfərə inzibati həbs cəzası verilib. Əməliyyatın keçirilməsinə səbəb martın 1-də səhər saatlarında bir qrup şəxsin Nardaranın ara küçələrində divarlara dini şüarlar yazması olub.

Bu hadisə ötən ilin dekabrından Daxili Qoşunların və polisın əməliyyatından sonra nəzarətə götürdüyü Nardaranda baş verən ən səs-küylü hadisə oldu. Kənd sakinləri divarlara dini şüarlar yazan şəxsləri tanımadıqlarını deyir, Daxili İşlər Nazirliyindən isə verilən açıqlamada həbs edilənlərin kimliyi açıqlanmışdır.

Kənd sakinlərinin musavat.com-a verdiyi məlumata görə, sərbəst buraxılanlar Nardaran sakinləri olublar, lakin həbs edilənləri heç kim tanımır.

Nardaran ağsaqqalı Hacıağa Nurinin fikrincə, həbs edilənlərin kənd sakinləri olması bunun təxribat olduğunu göstərir: “Onları heç kim tanımır. Bilirik ki, bunu kəndardan kimlərsə edib. Məqsədlilik şəkildə qarşıdurma yaratmaq istəyirlər. Kənd sakinlərinin bu məsələ ilə əlaqəsi yoxdur”.

Xatırladaq ki, ötən il noyabrın 26-da polisə silahlı qarşıdurmada 2-si polis olmaqla, 6 nəfər dünyasını dəyişmişdi. Müsəlman Hərəkatı Birliyinin sədri Tale Bağırzadə və bir neçə radikal dindar həbs edilmişdi. Bundan sonra kənd sakinləri noyabr ayının sonunadək kənddə aksiyalar keçirmiş, kəndə girişlərdə barrikadalar qurmuşdular. Daxili Qoşunların və polisın keçirdiyi əməliyyatdan sonra Nardaran dekabr ayının 1-dən nəzarətdə saxlanılırdı. Hadisələrdə iştirak edən onlarla kənd sakini həbs edilmişdi.

T.Bağırzadənin fevralın 19-da keçirilən məhkəməsi zamanı da insident yaşanmış. Belə ki, Nəsimi Rayon Məhkəməsinə Taleh Bağırzadənin məhkəmə prosesi zamanı 15-20 nəfər şəxs məhkəmənin inzibati binasının qarşısında aksiya keçirməyə cəhd göstərmiş.

Aksiyaya təşəbbüs zamanı 9 nəfər saxlanılaraq Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 20-ci polis bölməsinə aparılıb, bəzələrinə müvafiq sənədləşmə aparılaraq qərar qəbul edilməsi üçün rayon məhkəməsinə göndərilib.

Saxlanılanların ad-soyadları barədə musavat.com-a məlumat daxil olub. Onlardan Bakı şəhər sakinləri 1988-ci il təvəllüdü Murad Şahin oğlu Qurbanov, 1993-cü il təvəllüdü Lətif Xəlil oğlu Cəfəri və evvəllər CM-in 234.1-ci maddəsi ilə məhkum olunmuş 1986-cı il təvəllüdü Rəvan İlham oğlu İsmayilov inzibati qaydada həbs edilib. Digər saxlanılanlara xəbərdarlıq edilərək sərbəst buraxılıblar.

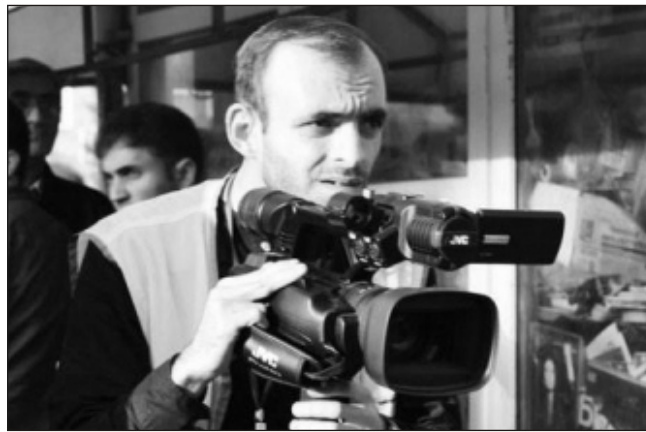
□ İkinci MURADOV

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Günün içindən

Martın 3-də ann.tv saytının əməkdaşı Rasim Əliyevin ölümündə təqsirləndirilən şəxslərin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib. Virtualaz.org xəbər verir ki, Rasim Əliyevin qətlində təqsirləndirilən Arif Əliyevin vəkili Fəxrəddin Əliyev çıxış edərək müdafiə etdiyi şəxsə qarşı ittihamları əsassız adlandıraraq və dövlət ittihamçısının A.Əliyevə ağır cəza istədiyini qeyd edib.

Bildirib ki, bu, qəflətən baş verən hadisədir və R.Əliyev həkim səhlənkarlığından dünyasını dəyişib. O, həkimin məsuliyyətə cəlb olunmasını istəyib.

Samir Mustafayevin vəkili Ruslan Həsənov müdafiə etdiyi şəxsə bəraət verilməsini xahiş edib. O bildirib ki, Samirin günahı olmayıb. "Samir, sadəcə, "Bayıl marкет" in yolunu göstərib. Samirin əməlində cinayət tərkibi yoxdur və ona bəraət verilməsini xahiş edirəm", - deyə vəkil bildirib.

Təqsirləndirilən Kənan Mədətovun vəkili Rəsul Yusifbəyli də çıxış edərək bildirib ki, bu işə hansı tərəfdən baxsan, həkim səhvinin olduğu görünür. O, Kənanın əməlinin 307-ci maddə ilə təqsirləndirilməsini tövsiyə edib və bildirib ki, K.Mədətov yalnız cinayəti bilib xəbər verməkdə ittiham oluna bilər. Məhkəmə prosesi martın 10-da davam edəcək.

Qeyd edək ki, prokuror çıxışında Elşən İsmayilov və Arif Babayevə 14 il, Camal Məmmədova 12 il, Kənan Mədətov və Samir Mustafayevə 11 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası tələb edib.

Döyülüb öldürülən jurnalistin məhkəməsində vəkillər çıxış edib

Vəkillərdən biri həkimin məsuliyyətə cəlb olunmasını, digəri müvəkkilinə bəraət verilməsini istəyib

Xatırladaq ki, ann.tv-nin əməkdaşı Rasim Əliyev facebookda futbolçu Cavid Hüseynovu tənqid edən statusuna görə 8 avqust, 2015-ci ildə Bayıl qəsəbəsi ərazisində bir qrup şəxs tərəfindən döyülüb. Jurnalist çoxsaylı bədən xəsarətləri ilə Kliniki Tibbi Mərkəzə yerləşdirilib və ertəsi gün orada vəfat edib. Bununla bağlı Bakı Şəhər Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 126.3-cü (qəsdən sağlamlığa ağır zərər vurma, zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Elşən İsmayilov, Camal Məmmədov, Arif Əliyev, Kənan Mədətov və Samir Mustafayev barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

O cümlədən "Qəbələ" klubunun sabiq kapitanı Cavid Hüseynov da R.Əliyevin döyülərək qətlə yetirilməsi ilə əlaqədar açılan cinayət işi üzrə şübhəli şəxs qismində saxlanılıb. C.Hüseynovun bibisi oğlu E.İsmayilovun təşkilatçılığı ilə ağır cinayətin hazırlanmasını bilərək bu barədə xəbər verməməsi, cinayətin törədilməsindən sonra isə qabaqcadan vəd etmədən onun gizlədilməsinə yönələn hərəkətlərə yol verməməsi barəsində xəbər verməməsi (307.1 (ağır cinayətin hazırlanmasını və ya törədilməsini bilərək həmin cinayət barəsində xəbər verməmə) və 307.2-ci (qabaqcadan vəd etmədən ağır cinayəti gizlətmə) maddələrində nəzərdə tutulan ittiham elan olunub və barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Qeyd edək ki, jurnalist Rasim Əliyevin döyülərək öldürülməsinə səbəb olmuş futbolçu, "Qəbələ" klubunun kapitanı Cavid Hüseynovun barəsindəki cinayət işi digər təqsirləndirilən şəxslərin işindən ayrılıb.

Məlumatda bildirilir ki, Azərbaycan Ədliyyə Nazirliyi ilə İran tərəfi arasında aparılan danışıqların nəticəsi olaraq həmin məhkumların cəzalarının qalan hissəsini öz ölkələrində çəkməsi barədə razılıq əldə edilib və 21 məhbus İrana təhvil verilib. İran tərəfə təhvil verilən həmin məhbuslardan 3 nəfəri qadın, 18 nəfəri isə kişidir.

Məlumatla görə, cəzasının qalan hissəsini öz ölkəsində çəkmək üçün İrana təhvil verilən 21 nəfər Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 234-cü (Qanunsuz olaraq narkotik vasitələri, psixotrop maddələri və ya onların prekursorlarını hazırlama, istehsal etmə, əldə etmə, saxlama, daşıma, göndərmə və ya satma) maddəsində təqsirli bilinən şəxslərdir.

Pirallahıda allahsız cinayət: yaşlı cütlük öldürüldü

Bakıda dəhşətli cinayət hadisəsi baş verib. Xəzər Rayon Prokurorluğundan APA-ya verilən məlumata görə, hadisə Pirallahı rayonunda qeydə alınıb. Rayon sakinləri - 1928-ci il təvəllüdü Hacı Əmirov və onun həyat yoldaşı, 1933-cü il təvəllüdü Sona Əmirovanın meyitləri yaşadıkları evdə aşkar edilib.

Meyitlərə baxış keçirilərkən qadının üzərində zorakılıq əlamətləri aşkar edilib. Hadisənin başvermə səbəblərini müəyyənləşdirməkdən ötrü müvafiq ekspertizalar təyin edilib.

Faktla bağlı Xəzər Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Hüquq-mühafizə orqanlarından lent.az-a bildirilib ki, martın 2-də axşam saatlarında Pirallahı qəsəbəsi, 29-cu məhəllə, ev 15, mənzil 8 ünvanında meyiti tapılan 1933-cü il təvəllüdü Əmirova Sona İsmayıl qızının üzərində zorakılıq əlamətləri aşkarlansa da, onun həyat yoldaşı, 88 yaşlı Əmirov Hacı Əli oğlunun üzərində hər hansı zorakılıq əlaməti olmayıb. Məlum olub ki, S.Əmirovanın başına küt alətlə zərbələr endirilib. Bildirilir ki, ahi cütlük özlərinə məxsus olan bina evində yaşayırmış. Dünən onların Yasamalda yaşayan qızları Sevda Mirzəyeva polisə zəng edərək bildirib ki, bir neçə gündür valideynləri ilə əlaqə saxlaya bilmir və onlar telefon zənglərinə cavab vermir.

Bundan sonra hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları həmin ünvana gəlirlər və ahi ər-arvadın öldürüldüyünü görüblər. Cinayətin bir neçə gün əvvəl törədildiyi ehtimal edilir.

Faktla bağlı Xəzər Rayon Prokurorluğunda cinayət işi başlanıb, əməliyyat-axtarış və istintaq tədbirləri həyata keçirilir.

Azərbaycanda cəza çəkən 21 iranlı məhbus ölkəsinə verildi

2015-ci ildə Azərbaycanda cəza çəkən 21 iranlı məhbus İrana tərəfə təhvil verilib. Bu barədə "Trend" Ədliyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Məlumatda bildirilir ki, Azərbaycan Ədliyyə Nazirliyi ilə İran tərəfi arasında aparılan danışıqların nəticəsi olaraq həmin məhkumların cəzalarının qalan hissəsini öz ölkələrində çəkməsi barədə razılıq əldə edilib və 21 məhbus İrana təhvil verilib. İran tərəfə təhvil verilən həmin məhbuslardan 3 nəfəri qadın, 18 nəfəri isə kişidir.

Məlumatla görə, cəzasının qalan hissəsini öz ölkəsində çəkmək üçün İrana təhvil verilən 21 nəfər Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 234-cü (Qanunsuz olaraq narkotik vasitələri, psixotrop maddələri və ya onların prekursorlarını hazırlama, istehsal etmə, əldə etmə, saxlama, daşıma, göndərmə və ya satma) maddəsində təqsirli bilinən şəxslərdir.

Sülhəddin Əkbər Avropa Məhkəməsinə şikayət edəcək

"Azərbaycanda hüquqi müstəvidə mübarizəmiz başa çatdı"

Martın 3-də Ali Məhkəmənin İnzibati-İqtisadi Kollegiyasında hakim İlqar Hüseynovun sədrliyi ilə Azad Demokratlar Partiyasının (AzDP) Ədliyyə Nazirliyinə qarşı "Partiyanın qeydə alınması və şəhadətnamənin verilməsi" tələbinə dair inzibati iş üzrə ikinci kasasiya şikayətinə baxılıb və məhkəmə tələbin yerinə yetirilməsindən imtina edib.

Bu barədə **AzDP sədri Sülhəddin Əkbər** "Yeni Müsavat"a məlumat verib. Rəhbərlik etdiyi partiyanın 2014-cü ilin iyulunda yaradıldığını bildiren S.Əkbərin sözlərinə görə, dövlət qeydiyyatına alınmaq üçün rəsmi qaydada 5 dəfə müraciət edib. Lakin Ədliyyə Nazirliyi hər dəfə müraciətlərə mənfi cavab verərək AzDP-ni qeydiyyata almaqdan imtina edib: "Biz səbrlə bu yazışmalara

davam elədik. Ədliyyə Nazirliyinin irad kimi göstərdiyi məsələləri hər dəfə düzəltsek də hər dəfə başqa bir bəhanə tapdılar və partiyanı qeydə almaqdan imtina etdilər. Biz məcbur qalıb məhkəməyə üz tutmalı olduq. Apelyasiya Məhkəməsinə müraciət etdik. O da Ədliyyə Nazirliyinin tərəfini tutdu. Məcbur qalıb Ali Məhkəməyə müraciət etməli olduq. Ali Məhkəmə bizim iddiamızı qismən təmin

etdi və işi yenidən Apelyasiya Məhkəməsinə qaytardı. Biz ilk vaxtlarda belə düşündük ki, yəqin Ali Məhkəmə Apelyasiya Məhkəməsinə şərait yaradır ki, səhvini düzəltsin.

Ali Məhkəmənin birinci qərarının ruhu bundan ibarət idi ki, Apelyasiya Məhkəməsi partiya və Ədliyyə Nazirliyi arasında bir barışıq aramağa çalışmayıb, buna çalışmalıdır. Biz

də düşündük ki, yəqin barışıq əldə olunacaq. Çox təəssüf ki, biz düşündüyümüz kimi olmadı. Apelyasiya Məhkəməsi yenidən öz qərarını qüvvədə saxladı. Biz məcbur qalıb yenidən Ali Məhkəməyə müraciət etməli olduq. Təsəvvür edin ki, Ali Məhkəmə bizim müraciətimizə baxmağı təxminən 4 ay sonraya təyin etdi. Artıq bizə aydın oldu ki, əsas məsələ işi yubatmaqdır ki, biz Avropa Məhkəməsinə gedə bilməyək. Biz ikinci dəfə iş qaldırdıq. Yenə Apelyasiya Məhkəməsi müraciətimizi təmin eləməkdən imtina etdi. Biz təkrar Ali Məhkəməyə müraciət etməli olduq. Bizim eyni məsələ ilə bağlı Ali Məhkəmədə iki işimiz var idi. Ali Məhkəmə birinci işə fevralın 25-də, ikinci işə isə martın 3-də baxdı. Mən həm Apelyasiya Məhkəməsində, həm də Ali Məhkəmədə çıxışında qeyd eləmişdim ki, mənə bir istiqalçı millət vəkili kimi çox ağırdır ki, öz hökumətimdən Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə müraciət etmək zoru qalım. Çox təəssüf ki, Azərbaycan hakimiyyəti belə düşüncəyə malik deyil. Biz

zim hər iki kasasiya şikayətimizə mənfi cavab verdi. Biz artıq Avropa Məhkəməsinə müraciət etməkdən başqa çıxış yolu görmürük. Azərbaycanda bu məsələ ilə bağlı hüquqi müstəvidə mübarizəmiz başa çatdı".

S.Əkbər bəyan etdi ki, AzDP-nin qeydə alınmaması sırf siyasi xarakterli bir işdir: "Hakimiyyət düşünür ki, Azərbaycanda müxalifəti artıq sıradan çıxara bilib və bu müxalifətin nə ictimai rəyə, nə də hakimiyyətin siyasi qərarlarına heç bir təsir gücü qalmayıb. Hakimiyyət istəmir ki, yeni bir siyasi müxalif qüvvə ortaya çıxsın".

AzDP sədri sonda dedi ki, Ali Məhkəmənin qərarlarını əldə etdikdən sonra Avropa Məhkəməsinə müraciət edəcək: "Avropa Məhkəməsindən partiyanın qeydiyyata alınması üçün qərar çıxarılmasını, yoxsa hökumətin cərimələnməsini xahiş edəcəyimizi isə hələ vəkillə müzakirə etməmişik. Vəkilimiz Fuad Ağayevdir və onun Avropa Məhkəməsi ilə iş təcrübəsi var".

Putinin “uzaqvuran top”unun qəfil və sirli Bakı səfəri

Rusiyanın hərbi sənaye sahəsinə cavabdeh olan Dmitri Roqozinin Kreml başçısının xüsusi mesajını gətirdiyi də istisna edilmir...

Rusiya baş nazirinin birinci müavini, hərbi sənaye sahəsinə kurasiya edən Dmitri Roqozin martın 2-dən 3-nə keçən gecə Bakıda olub. Rusiyanın “Kommersant” qəzeti səfərin “əvvəlcədən planlaşdırılmayan və xüsusi məqsəd daşıyan səfər” olduğunu yazıb.

Dmitri Roqozin öz növbəsində Azərbaycan paytaxtında olduğunu Bakıya enən andan təsdiq edib. “Bakıda havanın temperaturu gecə 9°C, gündüz 14°C-dir. Küləklidir. Azərbaycan paytaxtından hamıya salam!”-deyə o cümə axşamına keçən gecə öz facebook səhifəsində yazıb.

Rusiya prezidenti Vladimir Putinin ən yaxın adamlarından sayılan Roqozinin Azərbaycana gələcəyi barədə əvvəlcədən heç bir rəsmi və qeyri-rəsmi informasiyanın verilməməsi onun Bakı səfərinin həqiqətən də əvvəlcədən planlaşdırılmayan qəfil və xüsusi məqsəd daşıyan səfər olduğunu söyləməyə əsas verir.

Dmitri Roqozinlə yanaşı, Rusiya silahlarının xüsusi ixracatçı şirkəti olan “Rosoboroneksport”, həmçinin Hərbi-Texniki Əməkdaşlıq Federal Xidməti rəhbərliklərinin nümayəndələrinin də Bakıya gəldikləri bildirilir. “Kommersant”ın xəbərinə görə, qəfil səfərə yüksək səviyyədə həll edilməli olan ixrac müqavilələri ilə bağlı çətinliyin yaranması səbəb ola bilər.

“Neftin qiymətinin düşməsi hamıya təsir edib və bizim azərbaycanlı tərəfdaşlarımız da istisna deyil. İş o yerə çatıb ki, onların sifariş etdiyi texnika hazırlanıb və göndərilib, lakin hələ ki boşaldılmadan limanda hərəkətsiz qalıb və vəziyyətin yoluna qoyulmasını gözləyir”- deyər qəzet mənbələri izah ediblər.

Dünən prezident İlham Əliyev Azərbaycana səfərə gəlmiş D.Roqozini qəbul edib. Bu barədə twitter-dəki mikrobloqunda yazmış Roqozin görüşün dostluq şəraitində keçdiyini deyib və görüşdən fotosəkil paylaşılıb.

Onun həmçinin Azərbaycanın Nazirlər Kabinetində də görüşlər keçirdiyi barədə xəbərlər yayılıb.

Azərbaycanın Rusiyadakı keçmiş səfəri, politoloq Hikmət Hacıadə hesab edir ki, Dmitri Roqozin Rusiya silahının istehsalına və satışına faktiki olaraq cavabdehlik daşıyan, rəhbərlik edən şəxsdir. Bu baxımdan onun Bakıya qəfil səfərinin əsasən Azərbaycanla silah alveri ilə bağlı hansısa məsələlərin həlli məqsədi daşdığı şübhəlidir.

Nəzərə alsaq ki, Roqozin Rusiya baş nazirinin birinci müavini, Putinə ən yaxın fərdur, onun Bakıda geosiyasi məsələləri müzakirə edəcəyi, Kremlin Azərbaycanla Qərbin son vaxtlar münasibətlərində istiləşmədən dolayı hansısa narahatlıqlarını çatdırması da istisna deyil.

Bəzi ekspertlər Rusiya prezidentinin Azərbaycan prezidentinə fevralın sonlarında iki dəfə zəng etməsindən az sonra Roqozinin Bakıya gəlməsinin təsadüfi olmadığını da diqqət çəkməyi lazım bilirlər.

□ E.SEVİDAĞA

Məlum olduğu kimi, REAL Hərəkətinin rəhbərlərindən biri, tanınmış iqtisadçı Natiq Cəfərli ilə AXCP sədri Əli Kərimli arasında münasibətlər gərginləşib. Buna səbəb N.Cəfərliyə adını çəkməyə də, dolayısıyla AXCP sədrini tənqid etməsi olub. Bundan sonra AXCP sədrinin tərəfdarları sosial şəbəkədə iqtisadçının üzərinə hücumla keçiblər, onu iqtidara satılmaqda, xəyanətdə suçlayır, hətta peşəkar mediada yazılması mümkün olmayan sözlərlə təhqir edirlər.

Bu isə artıq neçənci dəfədir ki, təkrarlanır. Demokratik düşərgədə fikir ayrılıqları öz yerini qovğalara, “söz terroruna” verir və nəticədə bir tərəfin total hücumu digər tərəfin psixoloji təzyiqlə məruz qalması ilə sona çatır. N.Cəfərli “Yeni Müsavat”-a müsahibəsində bu məqamlara diqqət çəkib. Müsahibimiz öncə yaranmış situasiyanı təhlil edib.

- Çox üzücü mənzərədir. Çünki demokratik, özünü müxalifət adlandıran qüvvələrin hamısı mütləq azad düşüncədə, söz azadlığı, fikir və diskussiyada hökumətə örnək olmalıdır. Hökumət bu diskussiyalardan dərslər almalıdır ki, ölkədə azad və demokratik diskussiyalar var. Bu anlamda da biz hökumətə örnək olmalıyıq. Çünki hökumətin ölkədə diskussiya mədəniyyətini aşağı salmağa marağı var. Debat mədəniyyəti son illərdə xeyli dərəcədə aşağı düşüb. Hökumətin də bunda çox ciddi rolu olub. Ona görə də demokratik qüvvələrin diskussiya aparma qabiliyyəti hökumətə bir dərs olmalıdır. Amma təəssüf ki, görünən odur ki, normal fikir mübadiləsi aparmaq üçün cəmiyyət hədsiz dərəcədə radikallaşmış. Çox üzücü haldır. Çünki demokratik ortamda fikir mübadiləsi olmasa, mübahisələr bir-birini qarayaxma şəklində aparılırsa, bu, ölkədə debat, diskussiya mədəniyyətinin olmasına xidmət etmir. Əksinə, aqressivliyi daha da artırır. Bizim üzərimizə düşən missiyadan biri də ondan ibarətdir ki, ölkədə fərqli fikirlərin normal şəkildə səsləndirilməsinə və diskussiya mədəniyyətinin genişləndirilməsinə xidmət edək. Və bu yöndə də hökumətə örnək olaq. Çox təəssüf ki, bu, baş vermir və baş verən üzücü bir haldır.

- Daha öncə də AXCP üzvləri, funksionerləri tərəfindən total hücum məruz qalanlar olub. Necə düşüncəsiz, bu, tendensiya halını alıb, yoxsa sizin nümunədə ortada dialoq qopmuşluğu, yanlış anlaşılma oldu?

- Əslində AXCP-yə, onun rəhbərinə, eləcə də müxalif düşərgədə olan hər kəsə böyük hörmətim var. Əgər bizim ümumi məqsədimiz ölkədə normal, demokratik cəmiyyət qurmaqdırsa, bu fəaliyyətlə məşğul olan hər kəsə hörmətə layiqdir. Sadəcə, belə ortam yaradılır ki, bəzi tənqidi fikirlər səsləndirilmə-

mətin apardığı iqtisadi siyasəti, ümumi siyasi vəziyyəti tənqid eləmişəm. Bu, mənim haqqımdır və heç kim də bu haqqı mənim əlimdən ala bilməz.

- Hətta mübahisənin müəyyən bir məqamında sizi hakimiyyətə satılmaqda da suçladılar...

- Bu situasiyada görünür ki, toxunulmaz hesab edilənlər də varmış...

- Təəssüf ki, belə təəssüfat yarandı. Məlum oldu ki, bəzi insanların fikrinin əleyhinə heç nə demək olmaz. Halbuki burda fikrin əleyhinə də heç nə deyilməmişdi. Əksinə, fikri daha çox izah etməyə yön-

“Bunlar söz tapmayanda bizi hökumətə işləməkdə suçlayırlar”

Natiq Cəfərli AXCP ilə aralarında yaranmış söz davasından danışdı

“Hökumətlə bunlar bir medalyonun iki üzudülər”

Bu, olduqca acınacaqlı durumdur. Əslində çox normal bir fikir mübadiləsi olmalı idi. Çünki ictimaiyyətdə belə bir yanlış fikir formalaşmışdı ki, ölkəyə gətirilən mallar real qiymətdən 20-30 dəfə baha satılır. Əslində isə bunun kökündə gömrükdə olan korrupsiya faktları yer alırdı. Çünki gömrükdə qiymətləri xeyli dərəcədə, bilərəkdən aşağı salırlar ki, korrupsiya üçün yol açılsın, imkan yarınsın. Bu da bir anlaşılmazlıq yaratmışdı. İnsanlar başa düşmürdülər ki, ölkəyə qəpik-quruşa gətirilən mallar 20-30 manata satılır. Buna bir aydınlıq gətirmək üçün öz fikirlərimi yazdım. Əslində bu, çox normal da qarşılanmalı, fikir mübadiləsi də bu şəkildə baş verməli idi. Amma sonradan görünür, xoşlarına gəlmədi ki, kiminsə fikrinə alternativ söyləmək mümkündür. Cəmiyyətdə toxunulmazlıq sindromu yaratmaq istəyirlər. Bu, çox acınacaqlı bir haldır. Biz özümü senzura qoya bilmərik, qoymamalıyıq da. Mən ictimai-siyasi həyatım boyu həmişə düşündüyüm fikirləri yazmağa, səsləndirməyə çalışmışam. Özümə senzuranı da heç zaman qoymamışam. İllərdir ki, höku-

- Əslində mən demişdim ki, bu baş verənlər hakimiyyətin korrupsiya siyasətinin nəticəsidir. Sən demə, onların məntiqi ilə bu fikir hökumətə işləmək demək imiş. Bu hökumətə işləmək fikri olduqca absurd və bəsit bir iddiadır. Bu, sözü qurtaran, arqumenti olmayan insanların sadəcə qarayaxma kampaniyasıdır. Bu, təəssüf doğurur. Ortaya ciddi bir arqument qoya bilməyəndə həmişə belə fikir söyləyib, çamur, çirkab atmağa çalışırlar. Bu, illərdir davam edən bir prosesdir. Alternativ bir fikir söyləyən hər kəsə qarşı bu taktikadan istifadə edirlər. Necə ki, hökumət bizə qarşı bir arqument tapmayanda bizi Qərbə işləməkdə suçlayır -halbuki bu da tamamilə absurd bir iddiadır. Bu tipli insanlar da söz tapmayanda bizi hökumətə işləməkdə suçlayırlar. Bunların sözündən belə çıxır ki, biz hər yere işləyirik, özümüzdən başqa. Biz bu günə qədər öz mövqelərimizə, dəyərlərimizə uyğun hərəkət etmişik, ölkədə toxunulmazlıq sindromunu qaldırmağa çalışmışıq. Bu ölkədə heç kim -hökumətə, müxalifətə, ictimai həyatda aktiv olan insanlardan heç biri toxunulmaz deyil.

nəlik yazım var idi. Bir daha deyirəm: hökumətin arqumenti ilə bu tipli adamların arqumenti aşağı-yuxarı eyni idi. Yeni bir medalın iki üzü. Hökumət söz tapmayanda bizi Qərbə işləməkdə suçlayır, bunlar söz tapmayanda hökumətə işləməkdə suçlayırlar. Çox bəsit və absurd yanaşmadır.

- Necə edər bilərik ki, demokratik cəmiyyətdə bir dözümlülük, əks fikrə tolerant yanaşma olsun? Çünki demokratik düşərgədə terrora varan dözümsüzlük artıq dəb halını alıb.

- Biz bu xətti davam etdirəcəyik. Biz ölkədə demokratik ortam, diskussiya mədəniyyəti yaranana qədər bu yanaşmamızı davam etdirəcəyik. Hamının məni, mənim də hamını tənqid etmək hüququmuz var. Bu hüququ heç kimin bizim əlimizdən almaq haqqı yoxdur. Biz cəmiyyətdə bu debat mədəniyyətini getdikcə otuzdurmağa çalışmalıyıq. Bunun uğurları da var. REAL Hərəkəti olaraq bizim ciddi layihələrimiz də var. Cümhuriyyət Məktəbi çərçivəsində əks fikrli insanları dəvət edib, çox mədəni şəkildə debat aparırıq. Bu videonun yayılması sonradan yayılır və minlərlə insan bunu sonradan izləyir. Yəni biz bunu otuzdurmağa, buna cəmiyyətdə yer eləməyə çalışmalıyıq. Yəni də deyirəm ki, bu addımlarla biz hökumətə örnək olmalıyıq. Az qala onları utandırmalıyıq ki, demokratik düşərgədə belə debat mədəniyyəti var, amma sizdə yoxdur. Mən əminəm ki, biz bunu bacaracağıq. Sosial şəbəkədə gedən müzakirələr də onu göstərdi ki, insanlar artıq büt-pərəstlikdən, şəxsiyyətə pərəstlikdən beziblər. İnsanlara alternativ fikirlər daha maraqlıdır. Biz bu xətti kimin xoşuna gəlib-gəlməməsindən asılı olmayaraq davam etdirəcəyik.

□ Sevinc TELMANQIZI

İqtidar oliqarx-məmurların "əl-ayağını" yığır

Azərbaycanda ən çox gəlir gətirən sahələrdən biri də mərc oyunları sektorudur. 2010-cu ilin yanvarında Azərbaycanda mərc oyunları Milli Məclisin qərarı ilə ləqəlləşdirildi və "Azərinteltek" adlı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (QSC) yaradıldı. Bir il sonra QSC tərəfindən "Topaz" əmtəə nişanı təsis edildi və ölkəmizdə faktiki olaraq legal mərc oyunlarının keçirilməsi başlandı. Tez bir zamanda Bakı və digər şəhərlərdə "Topaz" məntəqələri fəaliyyətə başladı. "Topaz" markasına isə gənclər və idman naziri Azad Rəhimov sahibləndi. Nazirin nəzarətində olan qurum qumar bazarını monopolizasiyaya aldıqdan sonra illərdən ki, oyunlarında aşkarlanan qanun pozuntuları və vergidən yayınma halları barədə ən müxtəlif səviyyələrdə, hətta Milli Məclisdə də dəfələrlə məsələ qaldırılıb.

Heç kime sirr deyil ki, hər gün futbol oyunlarına qoyulan proqnozlardan milyonlarla manat qazanılsa da, bu vəsaitin nə qədərini dövlət büdcəsinə vergi şəklində verilməsi daima müzakirə mövzusu olub. Milli Məclisdə bununla bağlı səslənən ittihamlara nazir son olaraq belə bir münasibət bildirmişdi. A.Rəhimov demişdi ki, "Topaz"ın işi tam şəffafdır və idmanın inkişafına xidmət edir. "Topaz"ın dövrüyəsindən 4,2% vəsait "Azəriddmanservis" dövlət müəssisəsinin hesabına gəlir. Həmin vəsaitin 30%-i AFFA-nın, 70%-i digər idman növlərinə paylanır. Bu, birmənalı olaraq idmanın inkişafı üçün böyük köməkdir. Dünyada və Avropanın bir çox ölkələrində müxtəlif totalizatorlardan bu maliyyə nazirliklərlə, komitələrə daxil olur və idmanın inkişafına sərf olunur. Biz məhz "qara bazar"la mübarizə aparmalıyıq, neinki bu gün tam şəffaf olan və idmanın inkişafına xidmət edən "Topaz"la."

Azad Rəhimov "azad" işarəsi -

totalizatorları və milyonları niyə itirir...

Mərc oyunlarına nəzarət Gənclər və İdman Nazirliyindən alınaraq prezident İlham Əliyevin yeni yaratdığı Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına verilir; neftin qiymətinin düşməsi ilə büdcədən yayındırılan milyonlara nəzarət gücləndirilir; bəzi oliqarxlar iqtisadiyyatın çətin dövründə belə daha çox varlanmaq hərisliyindən əl çəkməzsə...

Amma bununla da bukmeyker kontorları ətrafında daha bir intriqa başladı. İddia olundu ki, "Azəriddmanservis" də əslində nazirin nəzarətindədir. Futbol qumarından qazanan gəlirlərin böyük hissəsi məhz bu qurumun büdcəsinə daxil olur. Burdan gələn böyük pulların etibarlı ellərə toplanması üçün nazir totalizatorlara nəzarəti öz yaxın adamı Azər Məhərrəmovə tapşırıb.

Neftin qiymətinin düşməsi ilə siyasi iqtidar büdcədən yayındırılan milyonlara nəzarəti gücləndirib. Totalizator oyunlarında da çox böyük pul dövriyyəsindən idman haqqında Qanuna dəyişiklik müzakirəyə çıxarıb. Qanunun 53-1.5-ci maddəsində "dövlət nəzarəti müvafiq icra hakimiyyəti orqanı" sözləri "nəzarət maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı" sözləri ilə əvəz edilir. Bildirilib ki, bununla idman mərc oyunları mərc oyunlarına nəzarət qeyd

dir ki, komitə üzvləri özlüyündə oliqarx məmurun maraqlarına ciddi zərbə olan qanun layihəsini hazırlamağa həvəslə ola bilməz.

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası prezident İlham Əliyevin fərmanı ilə bu ilin fevral ayının 3-də yaradılıb. Fərmanda bildirilir ki, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının yaradılmasında məqsəd Azərbaycanın qiymətli kağızlar bazarı, investisiya fondları, sığorta, kredit təşkilatları (bank,

bank olmayan kredit təşkilatları və poçt rabitəsinin operatoru) və ödəniş sistemləri fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması, tənzimlənməsi və nəzarəti, habelə cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın ləqəlləşdirilməsi və terrorçuluğunun maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması sahəsində nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsini, həmçinin bu sahələr üzrə nəzarət sisteminin şəffaflığını və çevikliyini təmin etməkdir. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə əlaqədar Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rüfət Aslanlının sədrliyi ilə İşçi Qrupu yaradılıb.

Bu ilin fevralında nazir kürsüsündə 10-cu ilin qeyd edən A. Rəhimov da bir çox nazirlər kimi səlahiyyətlərindən istifadə edərək, biznesini daha da genişləndirib. A. Rəhimov hələ nazir təyinatından əvvəl də bizneslə məşğul olub. Ona məxsus "İtaldizayn" şirkəti dünyanın 100-dən artıq məşhur mebel firmasının rəsmi distribütörüdür. Nazirin şəhərin mərkəzində zərif əşyalarının, mebellərin satışı ilə məşğul olan bir neçə elit mağazaları, şadlıq sarayları və işə obyektleri var. Amma məhz yüksək dövlət postunu böyük bizneslə birləşdirməsi sayəsində A. Rəhimov indi ölkənin ən varlı oliqarxlarından birinə çevrilib.

***

Prezident İlham Əliyevin son fərman və sərəncamlarında oliqarx-məmurların "əl-ayağını" yığmaqda qərarlı olması daha aydın sezişməkdədir. Çünki oliqarx-məmurlar getdikcə hakimiyyətə problemlər yaradır, bəzi hallarda ən yüksək səviyyədə belə verilmiş qərarları ya sabotaj edirlər, ya da tabe olurlar. Bəzi oliqarx-məmurlar isə o həddə varlanıblar ki, özlərinə çox müstəqil hesab edib, hətta siyasi iddiaları da artır. Ən pisi odur ki, oliqarx sistem iqtisadiyyatın çətin dövründə belə daha çox varlanmaq hərisliyindən əl çəkmir. Bu isə xalqda hakimiyyətə qarşı narazılıq artırma biləcək ən başlıca səbəbdır ki, bu kimi qərarlar həm də onların qarşısına sədd çəkməyə hesablanıb.

□ "Yeni Müsavat"

TQDK sədri "test sistemi qalacaq" dedi

Məleykə Abbaszadə: "3 saat abituriyentin öz biliyini göstərməsi üçün tam normaldır"

Test sisteminin ləğvi ilə bağlı son günlər ictimaiyyəti narahat edən suallara Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının sədri Məleykə Abbaszadə aydınlıq gətirib. Onun "Trend"ə müsahibəsini ixtisarla dərc edirik.

- Son zamanlar test sistemi ilə bağlı tənqidi fikirlər səslənir. Sizcə, bu gün daha çox tənqid hədəfi olan qəbul imtahanları ilə bağlı hansısa islahatların aparılmasına ehtiyac var?

- Biz həmişə imtahanın mahiyyətini, məzmununu, formasını elmi müstəvidə müzakirə edirik. Həmin müzakirələrin keçirildiyi seminarlarda iştirak açıqdır. Bu seminarlarda müzakirə edilən məsələlər daha sonra bu sahədə müəyyən qərarverici funksiyaları olan qurumlar arasında hüquqi müstəvidə müzakirə edilir. Yalnız bu müzakirələrdən sonra həmin qərarlar Ədliyyə Nazirliyində hüquqi sənəd kimi qeydiyyata keçir və biz buna riayət etməyə başlayırıq. Məsələn, builki qəbul qaydaları Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırıldıqdan sonra ƏN-də qeydiyyata keçir.

Düzdür, dərsliklər dəyişdirilir, biz onların əsasında hansısa müvazirəyə ya qəbul proqramla

rından çıxarıyıq, ya oraya daxil edirik. Amma qəbul imtahanları ilə bağlı əsas istiqamətdə hansısa islahatların aparılmasına ehtiyac yoxdur.

- Gələcək üçün də test sisteminin ləğvi nəzərdə tutulmur?

- Mərkəzləşdirilmiş imtahanlar indi necə təşkil olunursa - şəffaf, insan faktorundan azad - elə də təşkil olunacaq, insan faktoru yoxlamanın nəticələrinə təsir göstərməyəcək. Biz buna zəmanət veririk. Azərbaycanda kütləvi test imtahanları şəffaf, əsl biliyi qiymətləndirən bir üsuldur. Hazırda bu sistemlə əlaqədar mövcud qanunvericilikdə hər hansı dəyişikliyin aparılması müzakirə mövzusu deyil. Bu sistem qalacaq. Tapşırıqların forması, məzmunu isə proqramlardan və dövlət tərəfindən qəbul olunan normativ sənədlərdən asılıdır. Biz hələ o sənədlərlə işləyirik ki, onlar indiki proqrama aiddir. 3 ildən sonra isə biz yeni standartlara

uyğun yeni növ imtahanları aparmağa hazırıq. Mən ona da söz verim ki, yazı işlərinin, açıq testlərin olmasına baxmayaraq, o imtahanların nəticələrinə heç zaman insan faktoru təsir göstərməyəcək. Belə texnologiyaya da bizdə hazırıq, monitoring imtahanlarında istifadə olunaraq sınaqdan keçirilib.

- Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov hesab edir ki, qəbul imtahanlarının hazırkı forması əmək bazarı üçün müasir, uğurlu məzunun seçilməsinə imkan vermir...

- Birincisi, ali təhsilli gənclər əmək bazarına bakalavr səviyyəsini başa vurduqdan sonra buraxılırlar. Demək, əmək bazarına tələb olunan həmin xüsusiyyətləri universitetlərdə formalaşdırmaq mümkündür. İndi bu istiqamətdə çoxmiqyaslı işlər aparılır, SABAH proqramı icra edilir. Amma SABAH proqramı əsasında oxuyan tələbələr bütün tələbələr az faizini təşkil edir. Nə üçün? Çünki hamını bu proqrama cəlb etmək kifayət qədər çox vəsait tələb edir. İkincisi,

9-cu sinfi bitirəndən sonra şagirdlərin 20%-i əmək bazarına heç bir qəbul imtahanı vermədən qoşulur. Onlar həmin əmək bazarının tələbinə uyğun deyil, bu xüsusiyyətlər şagirdlərdə 9-cu sinfdə formalaşsaydı, onlar məktəbdən çıxmazdılar.

11-ci sinif üzrə buraxılış imtahanında 2-3 qiyməti alanlar da ali məktəbə sənəd vermirlər. 11-ci sinfi bitirən məzunların 23%-i ali məktəbə sənəd vermir, amma əmək bazarına qoşulur. Demək, hər il 1-ci sinif gələnlərin ən azı - 43% heç qəbul imtahanlarına

qədər gəlib çatmır. Onlar da əmək bazarını formalaşdırırlar. Onların kompetensiyalarını məktəb formalaşdırmalıdır. Bizim qəbul imtahanlarına gəlib çatanların 18%-i aşağı bal toplayaraq ali məktəbə qəbul olmur, onlar da əmək bazarına qatılır. Hər il birinci sinif gələnlərin yalnız 26%-i 11 ildən sonra ali məktəbə qəbul olunur. İndi deyir, hansı rəqəm daha çoxdur - 61% yoxsa 26%? (qalan 10% - peşə liseylərinə və kolleclərə qəbul olanlar, 3% - 9-cu sinif gəlib çatmayanlar təşkil edir.) Cavab göz qabağındadır. Ona görə də burada hər şeyi test imtahanının üstünə atmaq olmaz.

- İradlardan biri də budur ki, test imtahanının çatışmazlığı məzunun taleyinin 3 saatda həll ediləməsidir. Siz bunu çatışmazlıq hesab edirsiniz?

- Mən bu iradı yaxşı başa düşürəm. Kimsə bir gün xəstə ola bilər və onun həmin günkü nəticəsi real nəticəsindən fərqli ola bilər. Yaxşı olardı ki, qəbul imtahanlarını ildə heç olmasa, 2-3 dəfə keçirmək imkanımız olsun və beləliklə, hər kəs öz vaxtını özü seçsin. 3 saat abituriyentin öz biliyini göstərməsi üçün tam normaldır. İmtahan 3 - 3,5 saatdan çox ola bilməz. Əsas odur ki, sualları sayı fənlər üzrə 25-30-dan az olmamalı, suallar proqramı əhatə etməlidir. Belə halda bizim abituriyentləri bir-birindən fərqləndirmək imkanımız olur.

Bu ilin əvvəllərindən başlayaraq Azərbaycanla Qərbdə münasibətlərdə ciddi dəyişiklik müşahidə olunur. Yeni il əfvi Qərb tərəfindən tənqidlərlə qarşılanırsa da, Azərbaycan hakimiyyəti münasibətlərdə müsbətə doğru dönüş yarada bilib.

Bu amillər qarşısından gələn Novruz bayramında siyasi məhbuslar məsələsini yenidən gündəm mövzusu edib. Bayrama doğru hər keçən gün bir çox siyasi məhbusun azadlığa buraxılacağına olan ümidləri artırır. Xüsusilə Vaşinqtonda Azərbaycan hakimiyyəti ilə təfərrüatı tam açıqlanmayan müzakirələr və razılaşmalar barədə xəbərlər bir çox mətbəblərdən xəbər verir. Konqresmen Kristofer Smitin "Turan"ın Vaşinqton müxbirinə açıqlamasında Azərbaycan prezidenti ilə ABŞ-a gözlənilən səfərində görüşəcəyini deməsi Konqresdə sanksiyaların müzakirəsi məsələsini bir qədər də arxa plana atıb. Sanksiyaların müzakirəsinə ehtiyac yaranasa belə, Smitlə Azərbaycan rəhbərinin görüşündən sonra qanun layihəsi Konqresdə müzakirəyə çıxarıla bilər. Azərbaycan hakimiyyətinin isə bunun qarşısını almağının yeganə yolu siyasi məhbusları azad etməsidir. Bunun üçün Novruz əfvi son şans kimi dəyərləndirilir. Ekspertlər hesab edirlər ki, ölkə başçısı ABŞ-a siyasi məhbuslarsız gedə bilər. Xüsusilə Qərbin diqqətində olan siyasətlərin azad olunacağı deyilir.

Novruz əfvinə olan ümidlərin yüksəlməsinə səbəb kimi başqa amillər də var. ABŞ-ın Azərbaycandakı səfiri Robert Sekutanın günlər öncə ölkəmiz-

Siyasi məhbuslarsız Azərbaycan-martın sonu...

Azərbaycanla Qərb münasibətlərində Novruz əfvi son şans kimi dəyərləndirilir; **Mehman Əliyev: "Əfv olmasa..."**

dəki bir illik fəaliyyəti ilə bağlı yazdığı geniş məqalə, AŞ PA prezidenti Pedro Aqramuntun Bakıya səfəri, siyasi məhbus ailələri və həbsdəki REAL sədri İlqar Məmmədovla həbsxanadakı görüşü, eləcə də Qərbin son aylarda bəzi məsələlərdə Azərbaycana açıq dəstək verməsi münasibətlərdə ciddi dö-

nüş nöqtəsi kimi qiymətləndirilir. Azərbaycan tərəfinin Qərblə yaxınlaşmada maraqlı olduğu məlumdur. Bu baxımdan Novruz əfvində Azərbaycan hakimiyyətinin Qərbə daha da yaxınlaşmaq üçün bir çox siyasətini azad edəcəyi versiyaları daha inandırıcı görünür.

"Turan" informasiya

agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev siyasi məhbuslar məsələsinin həllinin vacib olduğunu söylədi: "Ötən ilin sonlarında bir sıra siyasi məhbusların azadlığa buraxılması gündəmdə idi. Amma Smitin təşəbbüsündən sonra Azərbaycan hakimiyyəti bunu təzyiq kimi qiymətləndirdi. Nəticədə proses dayandı. Amma getdikdə ölkəmizdə iqtisadi durum pisləşməyə başladı. Sonda 21 dekabr devalvasiyası oldu. Vəziyyət getdikcə ağırlaşır. Azərbaycan tərəfi yaxşı anlayır ki, heç bir möcüzə baş verməyəcək, Qərblə münasibətlər vacibdir. Qərbin maliyyə baxımından dəstəyini almağın vacibliyini hər kəs anlayır. Bu, strateji məsələdir. Aqramuntun gəlməsi ona hesablanmışdı ki, Azərbaycan tərəfi nəyə getməyə hazırdır, nə təkliflər edir. Bunların hamısı bir-birinə bağlı məsələlərdir. Bir çox siyasi məhbusların

azad edilməsi məsələsi ciddidir və gündəmdədir. Belə bir əfv gözlənilir. Danışqlar zamanı hansı şərtlərin qəbul edildiyi, öhdəliklər götürüldüyü başqa məsələdir. Amma bütövlükdə gündəm dəyişir. Azərbaycan islahatlara getməyə məhkumdur. Bu da Qərbin iştirakı və dəstəyi ilə mümkün olacaq".

"Turan" rəhbəri Azərbaycan prezidentinin ABŞ-a gözlənilən səfərinə də toxundu: "Bizim üçün əsas ölkəmizdə demokratiya məsələsində olan problemlərin həllidir. Nüvə sammiti çərçivəsində Azərbaycan rəhbərinin Barak Obama ilə görüşü gözləniləndir. Azərbaycan tərəfi mühüm addımlar atmağa başlayıb. Prosesin davamı üçün Azərbaycan-ABŞ prezidentlərinin görüşü baş tuta bilər. Əks halda, heç bir görüş də olmayacaq, nüvə sammitinə getməyin isə heç bir əhəmiyyəti qalmayacaq. Əfv olmasa, pre-

zident nüvə sammitinə getməyəcək. Qərbin də hakimiyyətə qarşı təzyiqləri daha da güclənəcək".

Politoloq Qabil Hüseynli Novruzda geniş əfvin olacağı barədə xəbərlərin inandırıcı olduğunu qeyd etdi: "Əfv Komissiyasının yeni üzvlərindən olan Əliməmməd Nuriyev bildirmişdi ki, geniş əfv hazırlanır. Bu da belə fikir formalaşdırır ki, siyasi məhbus adlanan şəxslər əfv siyasətinə düşə bilərlər. Azərbaycan qərbönlü siyasətini daha da gücləndirir. Eyni zamanda Azərbaycan ABŞ-la münasibətləri yaxşılaşdırır, Smitin hazırladığı layihənin həyata keçməsinə çalışır. Ölkəmiz müəyyən siyasi maneərlər edəcək. Bunların içərisində Novruzda olacaq əfv də proseslərə təsir edəcək mühüm amil olacaq. Əfvün içərisində siyasi məhbusların olacağını ehtimal etmək olar".

□ Cavanshir ABBASLI

Qatil dayə hekayəti: ölkəmiz də təhlükədən sığortalananmayıb

Dəyanət Rzayev: "Dayə götürərkən onun ucuz olmasına fikir verildiyindən belə faciəli nəticələr ortaya çıxır"

Bir neçə gün öncə Rusiyada 4 yaşlı uşağa dayəlik edən, Özbəkistan vətəndaşı olan qadın onun başını kəsib. Qadın əlində uşağın başını yelləyərək "Allahu-Əkbər" qışqırmış. Məlum olub ki, qadın 15 il şizofreniyadan müalicə alıb və qətlə törədənə də kəskin ruhi pozğunluq halında olub.

Bu qorxunc cinayət dayələrə bağlı məsələni bir daha gündəmə gətirib. Sosial şəbəkələrdə dayələrin azyaşlı körpələrə fiziki işgəncə verməsi ilə bağlı videogörüntülərin sayı da son vaxtlar artıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda da bir çox valideynlər işlədikləri üçün övladlarını dayələrə etibar etməli olurlar. Ölkəmizdə ənənəvi dayələrin sayı da kifayət qədərdir. Avropa ölkələrinin bir çoxunda dayəliklə məşğul olan firmalar var. Bu firmalar dayə seçərkən onların sağlamlığına, psixikasına, uşaqlarla davranışına, təcürbəsinə diqqət edirlər. Azərbaycanda isə analar dayə seçərkən övladına yaxşı baxa biləcək, səmimi, dürüst, etibarlı insan tapmağa çalışır. Əslində isə uşağın etibarlı yerdə olma-

si, qorunması, yeməyinin yerdirdilməsi, yuxu zamanı yatırılması analar tərəfindən kafi hesab edilərsə də, təəssüf ki, yetərli deyil. Mütəxəssislərə görə, körpənin inkişafı, çəkisinin artması məqsədilə doğru qidalarla qidalandırılmaqla yanaşı, sevgi də lazımdır. Uşaqla isti və sevgi dolu ünsiyyət quran, uşağın psixologiyasını bilən bir dayə olmalıdır. Təəssüflər olsun ki, valideynlər dayə seçərkən bu cür kriteriyalara diqqət etmədikləri üçün faciəli və mənfi situasiyalarla rastlaşırlar.

Psixoloq Dəyanət Rzayev bir insana psixi diaqnoz qoyulmasının bir aya yaxın vaxt apardığını dedi: "Amerika, Avropa ölkələrində dayəliklə məşğul olan xüsusi firmalar var. Bu firmalar ailələrə dayələr tapır. Onlar çox peşəkar səviy-

yədə işləyir. Orada dayələrin əsəb dispanserində qeydiyyatda olub-olmamasına dair arayışları var. Bizdə isə istənilən insan əsəb dispanserinə gedib orada qeydiyyatda olmadığına dair bir arayış gətirə bilər. Amma bu insanın əsəb dispanserində qeydiyyatda olmaması onun sağlam olması demək deyil. Baş verən sonuncu hadisədə də görünür ki, dayənin psixi problemləri olub. Psixoterapiyada diaqnoz müşahidə nəticəsində qoyulur. Bu sahədə heç bir aparat, qurğu yoxdur ki, bu insanı yoxlasın ki, xəstədir ya deyil. Ən azı bir ay müşahidədən sonra insanın psixikasının sağlam olub-olmamasına dair diaqnoz qoyurlar. Rusiya və digər keçmiş sovet məkənlərində bu cür hallara fikir vermirlər. Kimsə məsləhət görür ki, bu yaxşıdır, götürürlər. Demirlər ki, get, sağlamlıq haqda arayış gətir. Qiyməti münasib olsun, vəssalam. Dayə götür-

Adil Qeybullayev: "Uşaqlarla məşğul olan hər kəs spesifik kurs və müayinədən keçməlidir"

rərkən ən çox onun pulunun ucuz olmasına fikir verdikləri üçün bu cür faciəli nəticələr ortaya çıxır. Əvvəllər dayələr yox idi. Uşağa nənə, baba, qohumlar baxırdı".

Psixoloq Azərbaycanda dayə tapan firmalar olsa da onların peşəkar olmadığını bildirdi: "Təəssüflər olsun ki, indiki zamanda dayə seçmək çətindir. Düzdür, Azərbaycanda da firmalar var ki, dayələr təşkil edir. Ancaq onların peşəkarlığı

yüksək deyil. Dayələri taparkən onları hərtərəfli araşdırmır, yoxlamırlar. Sadəcə olaraq, vasitəçilik edirlər. Elan verirlər, kimin iş-gücü yoxdursa, müraciət edir ki, mən dayəyəm. Qədimlərdə elit ailələrdə dayələr olurdu. Bu dayələr musiqidən tutmuş, yazıb-pozmaya qədər hər şeyi bildirdilər. Amma indi dayənin ancaq yemək bişirə bilməsinə, bir də uşağa baxa bilməsinə fikir verirlər. Dayə mərhəmətli, mehriban, uşağa

qarşı həssas olmalıdır".

Dayənin işə götürülmədən əvvəl həkim müayinəsindən keçməsinin vacibliyinə gəlincə isə tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev onların həkimdən sağlamlığa dair kəşif gətirməsinin vacib nüans olduğunu dedi: "Əslində bu sahə tam nəzarətdə olmalıdır. Dayələr qeyri-leqal ödəmələr alırlar. Beləcə, vergidən də yayınırırlar. Uşaqlarla məşğul olan hər kəs spesifik kurs keçməlidir. Uşaqların bəzilərinə autizmə meyillilik olur. Bu cür uşaqlarla vaxt keçirmək, məşğul olmaq çox ciddi məsələdir. Dayəliklə bağlı məsələlərdə peşəkarlığa diqqət etmək lazımdır. Təəssüflər olsun ki, bizdə bu işlər daha çox peşəkarlıqla deyil, inam və məbləğlə bağlı məsələlərlə görülür. O da nəticədə faciəli hadisələrə səbəb olur. Uşaq psixologiyasını bilməyən, uşaqla işləmək qabiliyyəti olmayan şəxslər uşağın tərbiyəsi ilə məşğul ola bilməzlər. Həmçinin dayə işi mütləq leqal olmalı, qanun çərçivəsində tənzimlənəlidir. Dayənin sağlamlığı haqqında kağızının olması da vacibdir. Əks halda, başqa problemlər yaşana bilər".

□ Günel MANAFLI

● smayilli Rayon Polis İdarəsinin rəisi vəzifəsindən azad edilən Nizami Qocayev Ədliyyə Nazirliyinin İcra Baş İdarəsinin Gəncə şəhəri üzrə İcra İdarəsinin rəisi vəzifəsinə təyin olunub.

Məsələyə Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəisi, polis polkovniki Sadıq Gözelov münasibət bildirib. Xidmət rəhbəri APA-nın sorğusuna cavabında polis polkovniki Nizami Qocayevin uzun müddət DİN sistemində rəhbər vəzifələrdə çalışdığını, hər zaman dövlətçiliyə, xidməti anda sədəqəti ilə seçilən peşəkar polis zabitlərindən biri olduğunu vurğulayıb: "Bəzi kütləvi informasiya vasitələrində polis polkovniki Nizami Qocayevin tutduğu vəzifədən kənarlaşdırılması barədə yayılan məlumatların heç bir əsası yoxdur. Sadəcə, bundan sonrakı xidmətini ədliyyə orqanlarında davam etdirmək arzusu nəzərə alınmışdır və o, Ədliyyə Nazirliyinin rəhbərliyi tərəfindən bu orqanın İcra Baş İdarəsinin Gəncə şəhəri üzrə İcra İdarəsinin rəisi vəzifəsinə təyin olunub".

Yada salmaq ki, artıq ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində ötən ilin oktyabrında həyata keçirilən məlum əməliyyatdan sonra qurumun rəhbərliyinə Penitensiar Xidmətin sabiq rəisi Mədət Quliyev təyinat almışdı. Sonradan MTN iki yerə parçalanaraq ləğv olundu və yeni yaradılmış Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi vəzifəsinə Mədət Quliyev təyin olundu. Həmin vaxtdan Penitensiar Xidmətin rəisi vəzifəsinə kimin təyin olunacağı sualı bir daha aktuallaşdı.

Hazırda Penitensiar Xidmətin rəisi vəzifəsinə rəis müavini Hüseyn Əlixanov icra edir. Quba rayonunda anadan olmuş H.Əlixanov ədliyyə sistemində prokurorluq orqanından gəlib. Bakı Şəhər Prokurorluğunun baş müstəntiqi, Gəncə şəhər prokuroru, Bakı Şəhər Prokurorluğunun daxili işlər orqanlarında qanunların icrasına nəzarət şöbəsinin rəisi, Bakı şəhər prokurorunun birinci müavini vəzifələrində qulluq edib, Bakı şəhər prokuroru vəzifəsinə icra etmiş, respublika Baş Prokurorluğunun Prokurorluq orqanlarında istintaqa nəzarət idarəsinin rəisi, Bakı şəhər Nizami rayon prokuroru vəzifələrində xidmətdə olub.

2004-cü ildə ədliyyə orqanlarında xidmətə keçib...

Nizami Qocayevin regional icra idarəsindən Penitensiar Xidmətə gətiriləcəyi ilə bağlı iddialara daha bir əmil rəvac verir.

O, 1999-cü ildə bir sıra ağır cinayətlərdə ittiham olunaraq azadlıqdan məhrum edilib. Həmin dövrdə N.Qocayev Məhkəmə Qərarlarının İcrası Baş İdarəsi adlandırılan qurumun tabeliyindəki müəssisələrdən birində saxlanılıb. N.Qocayevin bioqrafiyasında yer alan həmin müddətdə o, qurum rəhbərlərinin verdiyi qərarların icrasının məhkumların həyatına necə təsir etdiyini şəxsi təcrübəsində görüb. Məlumat üçün deyək ki, N.Qocayev məhkəmə tərəfindən ona verilən cə-

Nizami Qocayev yeni vəzifəsi haqda danışdı

Məmməd Zeynalov: "Ora professional kadrın təyinatı vacibdir"

Məmməd Zeynalov

zanın bir hissəsini çəkdikdən sonra dövlət başçısı tərəfindən əfv olunub, bəraət alıb. Bundan sonra yenidən daxili işlər orqanlarına bərpa olunmaqla 2016-cı ilə qədər DİN sistemində qüsursuz xidmət aparıb. Hazırda DTX rəisi postunu tutan Mədət Quliyev də 2006-cı ildən Penitensiar Xidmət adlandırılan qurumun rəhbərliyinə gətirilənə qədər DİN sistemində çalışmışdı...

N.Qocayevin yeni təyinatından sonra ilk açıqlaması da onun daha böyük vəzifə iddiasında olması ehtimalını gücləndirir. Sitat: "Nə vəzifədir ki? Elə də böyük vəzifə deyil". Kollektivə təqdim olunmasına gəlincə, N.Qocayev hələlik təqdimatın olmadığını bildirib. (mia.az)

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşları Penitensiar Xidmətin rəisi postuna təyinatla bağlı vaxtilə qurumun rəhbəri olmuş Məmməd Zeynalovun fikirlərini öyrənib. M.Zeynalov deyib ki, Penitensiar Xidmətdə qulluq DİN sistemindəki qulluqdan xeyli fərqlənir: "Penitensiar Xidmət spesifik sahədir və rəhbərlikdə səriştəli şəxsin olması vacibdir. Hazırda Mədət Quliyevi həmin postda əvəz edən Hüseyn Əlixanov təcrübəli kadrdir. O, həmin vəzifənin öhdəsindən layiqincə gələ bilər".

M.Zeynalov hesab edir ki, bununla belə, qurumun rəhbərliyinə kənar şəxsin də gətirilməsinə istisna etmir: "Digər şəxsin təyinatı da mümkündür. Həmin şəxs yaxşı təşkilatçı olsa, mü-

Qocayev dustaq olub, oradakı durumu digər rəhbərlərdən fərqli olaraq daha dərinləndirir. Nizami Qocayevin həbsinin qanunsuz olmasını bir kənara qoyaraq həbsdə olduğu müddəti təcrübə kimi də qəbul etmək olar. Penitensiar Xidmətin rəhbərliyi böyük, məsul vəzifədir. Mən deməzdim ki, polisə nisbətən asan vəzifədir. Rayon polis idarəsinin rəisi birbaşa əhali ilə işləyən şəxsdir. Penitensiar Xidmət rəisi isə əhali

ilə işləmir, quruma tabe olan müəssisələrdə ən müxtəlif cinayətlərə görə saxlanılan kontingentlə işləməlidir".

Məmməd Zeynalov Penitensiar Xidmətdə ciddi islahatlar aparılmasının zəruri olduğunu deyib: "Nəhayət ki, qanunlarla işləmək lazımdır. Qanunlar kənara qoyub daxili qaydalar rəhbər tutmanın zamanı deyil. Qanun dustağın azad edilməsinə imkan verdiyi təqdirdə, şəxsi istəklə onun həbsdə saxlanılmasına son qoyulmalıdır. Belə neqativlər var və bunlar aradan qaldırılmalıdır".

M.Zeynalov "daxili qaydalar"ın tətbiqini yeni rəhbərliyin aradan qaldıracağına inanmır: "Bu məsələ Penitensiar Xidmət rəhbərliyini aşan bir məsələdir. İnanmıram ki, yeni təyin olunan rəis bu qaydaları qanunların tətbiqi ilə əvəz edə bilsin. Çünki Penitensiar Xidmətin rəisi icraçıdır və ona yuxarıdan verilən tapşırıqların icrasını təmin edir".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

12 terrorçunun adı Mərkəzi Bankın "qara siyahı"na salındı

Azərbaycan Mərkəzi Bankı yanında Maliyyə Monitorinq Xidməti BMT Təhlükəsizlik Şurasının "Əl-Qaidə" Sanksiya Komitəsinin fevralın 29-da qəbul edilmiş qərarlarına uyğun olaraq martın 3-də ümumi siyahını yeniləyib.

Xidmətdən virtualaz.org saytına verilən xəbərə görə, ümumi siyahı Nazirlər Kabinetinin 25.06.2010-cu il tarixli 124 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə, habelə BMT Təhlükəsizlik Şurasının aidiyyəti qətnamələrinə əsasən bəzələrinə sanksiyalar tətbiq edilməli olan fiziki və ya hüquqi şəxslərin Ümumi Siyahısının təsdiq olunmasına Qaydası"na əsasən yenilənib.

Məlumatla görə, 12 nəfərin adı siyahıya əlavə olunub. Onların 11-i "Əl-Qaidə", 1-i isə İŞİD qruplaşmasının üzvü olmaqla şübhəli bilinirlər. Həmin şəxslərin adı Abd Al-Baset Azzouz, Gulmurod Khalimov, Nusret Imamovic, Muhannad Al-Najdi, Morad Laaboudi, Ali Musa Al-Shawakh, Hasan Al-Salahayn Salih Al-Sha'ar, Mounir Ben Dhaou Ben Brahim Ben Helal, Mohammed Abdel-Halim Hemaida Saleh, Salim Benghalem, Abu Ubaydah Yusuf Al-Anabi, Harakat Sham Al-Islamdir.

Qeyd edək ki, ümumi siyahının son versiyası Maliyyə Monitorinq Xidmətinin rəsmi internet sahifəsində (<http://www.fiu.az/aze/umumi-siyahi/>) yerləşdirilib, habelə aidiyyəti nəzarət orqanlarına, monitorinq iştirakçıları və monitorinqdə iştirak edən digər şəxslərə göndərilib.

İşıqforun yaşıl işığını gözləyən it

Samir SARI

● nternet resurslarında belə epizodları çox görmüşük, lamma real həyatda müşahidə etməmişdim, srağagün evə gedəndə, Tbilisi prospektindən "20 Yanvar" metrostansiyasına tərəf, Həsən Əliyev küçəsinə burulmağa bir işıqfor məsafəsi qalmış onu da əyani şəkildə gördüm.

Deməli, yolun düz kənarında bir sahibsiz it dayanmışdı, məlul-müşkül halda yola baxırdı. İşıqforun işıqları dəyişdi, yeni avtomobillərin hərəkətini dayandıran qırmızı işıq yandı və yolun hər iki qanadı ilə şütüyüb gedən maşınlar dayandırdı həmin it hərəkətə gəldi, əmin-ərxayın bir şəkildə yolu o taya, Salyan kazarması səmtə keçdi.

Düzü, buna çox heyrət etdim. İtlərin vəfalı olduqları qədar də ağıllı məxluq olduqlarını bilirəm, amma bir iş də var ki, onlar yol hərəkəti qaydalarına o qədər də riayət etmirlər. Yollarda maşınlar ən çox məhz itləri vururlar. Mənim gördüyüm it isə özünü çox nümunəvi apardı. Əlbəttə, bu, sırf instinktlərlə bağlı məsələdir. Çox güman ki, it işıqforun qırmızı və ya yaşıl işığından baş çıxarmır, sadəcə, başa düşür ki, maşınların hərəkətdə olduğu vaxt yolu keçmək həyat üçün təhlükəlidir. O da ola bilər ki, əvvəllər yolu məsuliyyətsizcəsinə keçərkən o itin başına iş gəlib, yüngülvari xəsarət-zad alıb və birdəfəlik anlayıb ki, yolu belə keçmək olmaz.

Bəs bir çox insanlar nəyə görə bu adı, primitiv həqiqəti başa düşməzlər və həyatlarını təhlükəyə atırlar?

O hadisənin, yeni küçə itin yolu işıqforun yaşıl işığına keçməsi olayının ertəsi günü, səhər saat 9 radələrində "Elmlər Akademiyası" metrostansiyasının önündə isə tam əks mənzərənin şahidi oldum. Qırmızı işıq yamış, avtomobillər dayanmışdı. Piyadalar sərbəstcə yolun o tərəf-bu tərəfinə keçirdilər. Ancaq nəhayət, piyadalara qırmızı, maşınlar yaşıl işıq yandı. Avtomobillər hərəkətə gəldi, amma hər yaşdan olan piyadalar hərəkətlərini dayandırmadılar, ötüb keçən maşınların arasından keçir, özlərini avtomobillərin, ciplərin qabağına ataraq yolun əks tərəfinə adlamağa cəhd edirdilər. Bu, onların hərəkəti üçün çox təhlükəli idi.

Çünki bəzi sürücülər yaşıl işığın yandığını gören kimi şütüyüb getməyə çalışırdılar və bu zaman piyadaları nəzərə almırdılar. Sürücü də, piyada da hövsələsiz olanda olmur, təhlükə yaranır. Tərs kimi, bizdə həm sürücülər, həm də piyadalar çox hövsələsizdirlər. Üstəlik, piyadalar avtomobildən qorxmurlar. Evdə yumruq boyda siçandan qorxan qadınlar dəvə boyda maşından çəkinmir, hətta sürücüyə acıqlanırlar: "Aaa, görmürsən, adam keçir?"

Dost-tanış deyir ki, bu hadisə hər gün tək-cə "Elmlər Akademiyası" metrostansiyası tərəfdə baş vermir, "Nərimanov" və "28 May" metrostansiyasının yaxınlığında da baş verir. Hətta "28"-də polislər də olur və nə qədər çalışsınlar insanlar yolu qırmızı işıqda keçməkdən vəz keçirə bilmirlər. Şahidlər and içir ki, "28 Mall" ticarət mərkəzinə keçənlər və ordan çıxanlar yolun əks tərəfinə ellikcə söyüş qoymuş adam kimi keçirlər - hamısı qaydanı pozaraq. Bu üzndən hər gün orda qəza vəziyyətləri yaranır. Yaxşı ki, bu yoldan çox istifadə edən sürücülər yolun yazılmamış qayda-qanunlarını bilirlər, ona görə də avtomobillərini yavaş sürür, yaşıl işıqdan sui-istifadə etmirlər.

İndi bəzi dostlar deyir ki, eh, sən nəyi qoyub, nəyi axtarırsan, ölkədə bu qədər adamın hüquqları pozulur, bu qədər qanunsuzluqlar, bir belə qayda-qanun pozuntuları var, beş adam yol-hərəkət qaydasını pozsa nə olacaq ki.

Elə deyil. Birincisi, ən elementar qayda-qanunlara riayət etməyən, hər dəqiqəbaşı yazılmış və yazılmamış qanunları pozan camaatın dürüst seçki keçirməsini, demokratiya prinsiplərinə riayət etməsini, haqq-ədalət davası aparmasını gözləmək absurddur. Heç ola bilməz ki, adam maşınların şütüdüüy vaxt yolu keçməyin həyat üçün təhlükəli olduğunu bilmir, amma seçki hüququnu, dövləti idarə edənlərin xalqın iradəsi ilə seçilməli olduğunu bilir. Böyük ehtimalla o, bunların heç birini bilmir.

Açıq, qırmızısı budur: insan olmaq hələ yüksək, ali şüura malik olmaq demək deyil. Bu ölkədə bir çox insanlar özlərini instinktlərlə idarə edirlər, özü də yatmaq, durmaq, yemək, cütələmək, ünvana getmək kimi əsas instinktlərlə.

Təcrübə göstərir ki, zamanla bunu bir sıra heyvanlar da bacarır. Məsələn, Tbilisi prospektində işıqforun yaşıl işığını gözləyən küçə iti kimi. O da yolu keçməyi bacarır, amma səs verməyi bacarmır.

Almaniyada kanalizasiya

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Bakıdakı özəl universitetlərdən birinin rektoru ali məktəbi cəmi 2 il qabaq bitirən oğlunu özünə prorektor təyin etmişdir. Əhsən. Elə sevindim ki. Millət artıq trendi, inkişaf istiqamətimizi tutaraq düzgün yolla getməkdədir. Rəhmətlik Rac Kapurun kinosunda deyilən kimi, prokurorun oğlu prokuror, oğrunun oğlu oğru olacaqdır, Ya Qarabağ, ya ölüm, Başqa yolu yox artıq!

Ümumiyyətlə, çalışmaq lazımdır kimsə öz atını deputat-xanaya üzv də eləsin. Bununla biz Qədim Roma hüququ ənənələrinə çıxış əldə edərək Avrasiya regionunda yeni sivilizasiyanın əsaslarını qoyarıq. Doğrusu, xəbərim yoxdur, bəlkə də artıq kimsə öz atını qanunverici orqana salmışdır. Nə biləsən... Guya hamını tanıyırdıq? Örnək üçün, elə o universitet rektorunun oğlunu prorektor, qızını dekan, bacanağın professor, yeznəsini Elmi Şura rəhbəri qoyması haqda xəbərin düz altında yazılmışdır: "Deputat Hacı Salayev oğlu öz hotelində qumarxana açdı". Guya siz belə deputatınız olduğunu bilirdiniz? Şəxsən mən bildirdim, başıma Oqtay müəllimin kreslosu ağırlığında daş düşəydi. Nəinki deputatı və oğlunu tanıyırdım, hətta orda bir hotel adı yazmışdılar, bina şəklində qoymuşdular, izah eləməsələr sanardım harasa xarici ölkədir. Yapıtlar düzgün qeyd edirlər, ölkəmizə yadlaşmış getmişik.

Ancaq qürur duyduğumuz insanlar da vardır. Türkiyədə universitet oxuyan iki gənc azərbaycanlı tələbə bonzai adlı narkotikdən yararlanaraq ölümcül duruma düşüblər. Biz onların orda oxuyub gəlib buraları düzəldəcəyinə ümid edirik, onlar isə bonzai çəkirlər. Bəs nə eləsinlər? Axı Azərbaycan əsas dövrüyə vasitəsi narkotikdir. Yapıtlar kimi tutmaq istəsələr, onun cibindən mütəq narkotik də "tapılır". Minimum 3-5 qram hər kəsibində olmalıdır, yoxsa müxalifətçi sayılmaz. Bu gənclər də narkotikin elmini öyrənirlər, düzü, bir az pis günə düşüblər, inşallah, sağalıb yeni narkotik biliklər əldə edərək, bizə öyrədərək. Açıq, mən onların sayəsində bonzai adlı narkotikin olduğunu öyrəndim, haqqında bilgilər topladım. Sən demə, heroindən 100 qat təhlükəli bir maddə imiş. İlk istifadədə öldürə bilən bir zəhər imiş. Görək gələcəkdə hansı müxalifətçimizin, jurnalistimizin cibindən bonzai "çıxarılacaqdır".

Şeytan detallarda gizlənir, biz hər bir xırda şeyə, o cümlədən zədə diqqətlə yanaşmalıyıq. Kosmos əsridir. Dünya xalqları ən kiçik zərərçiyən əm xırda hissəsi boyda olan qravitasiya dalğasını tutur. Yaxud görürsən kosmosda uçduğun yerdə qarız dənəsi boyda bir peyk qırıntısı - buna kosmik zibil deyirlər - gəldi girdi rakete, peşmançılıq oldu, təpəsi üstə gumbultuyla düşdün Bakının analoqu olmayan bulvarında kaktusun üstünə.

Bax, mən son vaxtlar elə bu cür xırdaçılıq eləməyə başlamışam, dünyaya inteqrasiyama bu üsulla edirəm. Azərbaycanın istehsal elədiyi yüksək texnologiyalı cihazların... zarafat edirəm, qorxmayın - milli istehsalımız olan günəbaxan tumlarının və bezi xırda-mırda şirniyyatın qabını açmaqda çətinlik çəkirəm. Misal üçün, qutunun üstündə "Buradan açın" deyilən bir yazı olur, ancaq həmin yerdən də açmaq olmur. Heç bir önəmi olmayan yazılardır. Hərdən dartsan açılırsın, mütəq gerek dişinə salıb gəmirəsən. Bu da onunla bağlıdır ki, Azərbaycanda açıq cəmiyyət yoxdur. Hər yer bizim üzümüyə bağlıdır, o cümlədən hansısa qotur və yoluq firmanın zibilxanada istehsal elədiyi günəbaxan tumlarının kisəsi! Sən tum qabını dişinlə-dırnağınla açarsansa, belə vilayətdə necə yaşayasan? Hər şey bundan başlanır. Zarafat eləmirəm.

İnternetdə bir videoya baxmışam: Almaniyada asfalt yolda bir az batmış kanalizasiya lyuku qapağının təmiri haqda idi. Bizim şəhərlərdə, yollarda görmüsünüz, asfalt çəkildikcə yol qalxır, lyuk batır, insanlar avtomobillərini taqqlı ilə bu çalalara salmaqda zülm çəkirlər, bir dövlət idarəsinin də vecinə olmur. Almanlar isə cəmi 1 santimetrə yaxın aşağı düşmüş lyuk qapağını qaldırmaq üçün dastan yazdılar. Bir sürü adam gəldi, bir düjün texnika işə girişdi, lyukun qapağını, yalan olmasın, üç öpüb bir düşləyib qaldırdılar, yolla eyni səviyyədə elədilər.

Sən fikirləşirsən ki, rəhmətliyin uşağı, bir lyuk qapağına bu qədər fikir verərlərmi, cəhənnəm olsun... Ancaq alman fikirləşmir. Çünki ölkənin çökməsi adətən elə o lyuk qapağının bir santimetr çökməsindən başlayır.

Atom bombası olan yeganə dostumuz Pakistan İslam Respublikasının Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədri, general Rəşad Mahmud başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə Bakıya səfər edib.

Pakistanlı nümayəndələr burada Azərbaycan rəsmiləri ilə görüşərək, fikir mübadiləsi aparıblar.

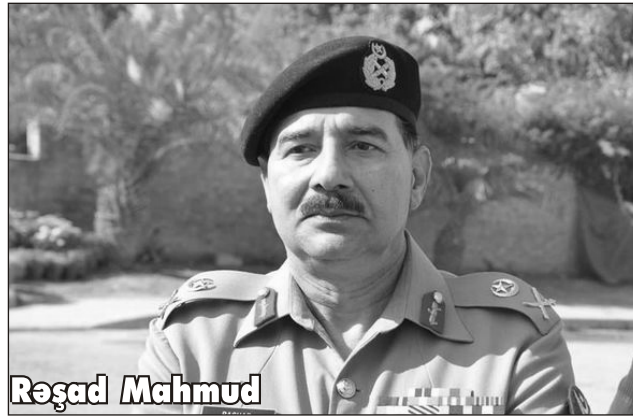
General Rəşad Mahmudun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin Bakıya səfərindən sonra iki ölkə arasında hansı əməkdaşlıqların inkişafı gözlənilir?

Məsələ ilə bağlı müsəvat.com-a danışan **Azərbaycan Diplomatiya Akademiyasının professoru, ekspert Elnur Soltanov** bildirib ki, Pakistanın Azərbaycana görə Ermənistanla əlaqələrini kəsməsi çox şeydən xəbər verir:

"Pakistan Azərbaycan dövləti ilə yanaşı, millətimiz üçün də dəstək dövlətdir. Pakistanla münasibətlərimiz daha çox təhlükəsizlik və siyasi əməkdaşlıq üzərində qurulub. Bu bir tərəfdən yaxşıdır, digər tərəfdən isə bir qədər təəsüf doğuran haldır. Çünki Pakistanla iqtisadi əməkdaşlığımız çox da güclü deyil. Bunun səbəblərindən biri Pakistanın coğrafi olaraq Azərbaycandan xeyli uzaqda yerləşməsidir. Ticarət əlaqələri ya regional, ya da global bazada olur. Lakin bunu tək Pakistanla şamil etmək olmaz. Eyni masafədə olan digər dövlətlərlə də bu baxımdan müəyyən problemlər yaşayırıq. Ancaq Dağlıq Qarabağ məsələsində Pakistanın hər zaman diplomatik dəstəyini hiss etmişik. 1990-cı illərdə xarici ölkələrdə Azərbaycanın

Atom bombası olan yeganə dostumuz- Pakistan

Pakistanın Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsi sədrinin Bakı səfərinin pərdəarxası

Rəşad Mahmud

diplomatik missiyaları ilk dəfə yaradılan zamanlarda Türkiyə ilə bərabər dövlətimiz Pakistanın da dəstəyini görüb. Həmin zamanlar Azərbaycanın xaricə əlaqələri indiki kimi deyildi. Pakistanda isə səfirliklər daha öncə yarandığı üçün dünya ilə əlaqələri bizimlə müqayisədə geniş idi. Bu istiqamət üzrə zamanında Pakistan Azərbaycana öz yardımını edib".

E. Soltanov bildirib ki, Pakistanın daxil olduğu beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycanla bağlı hər hansı bir məsələ müzakirə olunduğu zaman onlar avtomatik olaraq bizim mövqeyimizə uyğun davranırlar: "Azərbaycan üçün Türkiyə

böyük layihələr üzərinə gətirməyi bacardıq. Pakistanla da bu tip əlaqələr qurulmalıdır. İki ölkə arasında sıx münasibətlər mövcuddur. Bunu iqtisadi yönə gətirərsək, konkret layihələr üzərində dayanarsaq hesab edirəm ki, daha da böyük uğurlara nail olarıq. Zəhmətlik digər baxımdan biz hər zaman Pakistanın dəstəyini görmüşük və gərəkəndəyik".

General Rəşad Mahmudun Bakıya səfərinə gəlincə isə ekspert bildirib ki, bu tip səfərlər zamanı adətən görüşün hüquqi sənədləşmə aspekti olur:

"Bu sənəd sırf olaraq görüşün ciddiyyətinin ifadəsi olaraq ortaya qoyulur. Ancaq funksional olaraq çox da əhəmiyyət kəsb etmir. Eyni zamanda səfər zamanı hər hansı bir memorandumun imzalanmaması protokola uyğun olmaz. Burada mühüm olan bu görüşün arxasında nəyin duracağıdır. Bizim isə Pakistanla yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, anlaşmamız təhlükəsizlik sahəsində ola bilər. Bunun isə ya silah sistemləri, ya da təlimlər mövzusunda olması mümkündür. Lakin detallar barəsində nə isə söyləmək çətindir".

□ Əli RAIS

"The Washington Times" dan Qarabağda müharibə xəbərdarlığı

Nüfuzlu Amerika nəşrinə görə, Rusiya Ermənistanı Türkiyə ilə münaqişəyə sürükləyir; "Ermənistan regionda təklənib..."

The Washington Times

Rusiya-Türkiyə münasibətlərində davam edən gərginlik Qərbi analitiklərinin də diqqət mərkəzindədir. Siyasi təhlilçilər mövcud durumda çıxış edərək iki regional supergüc arasında əlaqələrin mümkün perspektivlərini və nəticələrini analiz və təxmin etməyə çalışırlar. Bu zaman təbii ki, ilk öncə Ankara və Moskvanın köklü maraqlarının kəşşidiyi regionlardakı situasiya diqqətə alınmaqdadır.

Belə regionlar isə hazırda əsasən ikidir - Suriya (Yaxın Şəqr) və Güney Qafqaz (Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonası). Rusiya ilə NATO üzvü Türkiyənin mümkün toqquşması əvvəl bu iki bölgədəki proseslər fonunda təhlil edilməkdədir.

ABŞ-in nüfuzlu "The Washington Times" nəşri özünün son sayında bu mövzuya toxunaraq yazır: "Rusiya və Türkiyə arasında mübarizə tək Suriya səmasında getmir, həm də Qafqaza keçib". Jurnalist Qay Teylorun məqaləsi bu fikirlə başlayır. Onun sözlərinə görə, son aylar Moskva Ermənistanında hərbi mövcudluğunu gücləndirməkdədir: "Ötən ilin dekabrında Rusiya Ermənistanla hərbi-hava hücumundan birgə müdafiə barədə anlaşma bağlayıb. Bundan sonra Moskva İrəvan yaxınlığındakı (Erebuni -red.)

faktdır. Və indi - Türkiyə-Rusiya münasibətləri "ölümcül həddə" çatdığı məqamda Ermənistan bu konfrontasiya kontekstində "cəbhəyanı dövlət"ə çevrilib"- deyib Qlobal Energetika və Avrasiya Mərkəzinin baş elmi əməkdaşı, tanınmış siyasi təhlilçi Ariel Koenen.

"Təhlükə var ki, Moskvanın az öncə atdığı addımlar Qafqazda etnik müharibəni qırmı bir neçə ay ərzində hazırlanıb. Ancaq "Miq-29" təyyarələrinin və yeni döyüş vertolyotlarının fevralın ortalarında Ermənistanla göndərilməsi Putinin Türkiyəni və onun NATO üzvü müttəfiqlərini çəkəndirmək üçün müəllif qeyd edir.

Məqalədə daha sonra deyilir: "Beləcə, Ermənistan Rusiyanın fəal müttəfiqinə çevrilir, yoxsa Moskva Türkiyəni mühasirəyə almaq cəhdlərində sadəcə, ondan "peşka" ("piyada"-red.) qismində istifadə edib qorxudur?" Müəllif bu suala bir neçə Qərbi analitiklərin cavablarını almağa çalışıb. "Ermənistanın Rusiya ilə sız tarixi əlaqələrinin olması

ehtiyat edirlər. Ermənistanın bu regionda müttəfiqləri yoxdur. İrəvanın Kremli könlü şəkildə müdafiə etməsi fikri kökündən yanlışdır. Bu ölkə sadəcə, Rusiyada asılıdır və vacib məsələlərdə ona "yox" deyə bilməz".

Qəzetin yazdığına görə, başqa təhlilçilər hesab edirlər ki, Kreml Ermənistanı faktiki surətdə, satellit-dövlətə çevirib və Putin onu Türkiyə ilə regional hökmranlıq uğrunda mübarizədə istismar edəcək. Bu yerdə müəllif ABŞ Dövlət Departamentinin sabiq əməkdaşı və keçmiş səfir, hazırda PR-firmada çalışan Adam Erelinin az öncə "Forbes" jurnalındakı məqaləsini xatırladı.

"Ermənistan - Putinin yeni satellit dövləti" adlı həmin məqalədə Erelil Rusiyanın işğalçı Ermənistanı sürətlə hərbişləşdirməsinə toxunaraq sual eləmişdi: "Nədən ABŞ Türkiyəyə münasibətdə Rusiyanın demək olar, aşkar təcavüzü qarşısında susqunluq göstərir?"

Məqalədə NATO-nun mənzil-qərargahının adının çəkilməsini istəməyən əməkdaşının fikirlərinə də yer verilib. "Bəzi narahatlıqlar şişirdilib. Əgər Rusiya təyyarələri Ermənistanın Türkiyə sərhədlərinə doğru uçuşlara başlasa, bu, əlbəttə ki, Türkiyə və NATO üçün açıq-aşkar problem olacaqdır. Ancaq hələlik bu, baş verməyib. Çünki Ermənistan, hər halda, rusların hər ağlına gələn şeyə icazə verməyib. Yeni ruslar Ermənistanla ağıllarına gələn hər şeyi edə bilmirlər" - iddia edib alyans rəsmisi.

□ Siyasət söhbəsi

“Məncə, Avropa İttifaqının (Aİ) Dağlıq Qarabağ münafişəsi ilə bağlı mövqeyində prinsipial dəyişiklik və ya yenilik baş verməyib. Aİ əvvəllər də ümumi sözlərlə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını bildirir və münafişənin sülh yolu ilə həllini dəstəklədiyini bəyan edirdi”. Politoloq Şahin Cəfəri bu fikirləri Avropa İttifaqının (Aİ) xarici əlaqələr və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, qurumun vitse-prezidenti Federika Mogerininin son bəyanatını “Yeni Məsəvi”-ə şərh edərkən söylədi.

Qeyd edək ki, F.Mogerini Bakıda olarkən Azərbaycanın maraqlarına tam cavab verən mövqə sərgiləyib. “Avropa İttifaqı Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir. Aİ və ona üzv olan ölkələr Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini qəbul etmir. Hesab edirik ki, status-kvo qəbul ediləməzdir və münafişənin sülh yolu ilə nizamlanması bizim üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır” deyərək, avropalı diplomat bildirib. Aİ rəsmisi qeyd edib ki, münafişə hərbi yolu ilə deyil, beynəlxalq normalar çərçivəsində siyasi yolla həll ediləməlidir.

Ş.Cəfəri hesab edir ki, Aİ, eləcə də ABŞ münafişənin tezliklə həllini istəyir: “Mən bu məsələdə onların səmimi olduğunu inanıram. Lakin münafişə hansı şərtlərlə həll oluna bilər? Bizim üçün önəmli olan budur. Qərb üçün isə bu məqam ikinci dərəcəlidir. Onlar hansı şərtlər daxilində olursa-olsun, Azərbaycan və Ermənistanın anlaşmasını və regionda dayanıqlı sülhün bərqərar olmasını, əməkdaşlığın, inteqrasiyanın başlamasını arzu edirlər. Lakin Azərbaycan hakimiyyəti ümumi deklarativ sözlər əvəzinə, Avropa İttifaqından daha konkret mövqə gözləyir. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Aİ-yə strateji tərəfdaşlıq haqqında müqavilə layihəsi təqdim edib. Böyük ehtimalla, rəsmi Bakı həmin sənəddə Azərbaycanın ərazi

Rəsmi Bakı Avropa İttifaqından istədiyini aldı

Qurumun vitse-prezidenti Federika Mogerininin Qarabağ bəyanatına ilginclik reaksiyalar

bütövlüyünə konkret dəstək ifadə olunmasını və işğal altındakı ərazilərin azad olunması zərurətinin vurğulanmasını istəyir. Aİ assosiasiya sazişi gündəmdə olarkən Azərbaycanın bu tələbinə müsbət yanaşmayıb və Gürcüstan, Ukrayna və Moldovadakı separatizmlə bağlı birmənalı mövqə ortaya qoyarkən, Azərbaycanın analoji probleminə münasibətdə fərqli davranıb. İndiki mərhələdə Aİ-nin Azərbaycan tərəfinin bu gözləntisinə nə dərəcədə cavab verəcəyi tərəflər arasında qarşılıqlı siyasi əlaqələrin bundan sonrakı inkişafına mühüm təsir göstərə bilər. **Bununla belə, politoloq Mogerininin açıqlamalarının hələlik qanəddici olduğunu düşünür:** “Eyni zamanda onu da qeyd etmək lazımdır ki, Qərb Dağlıq Qarabağ məsələsində Rusiyanın dominant rolundan hələlik narahat deyil. Həmsədrlik institutu daxilində formal baxımdan hər üç vasiyyətçi eyni hüquqlara malikdir, reallıqda isə mərkəzi rol Rusiyaya məxsusdur. Qərb gözləyir ki, Rusiya hər iki ölkə, xüsusən də Ermənistan üzərində təsir gücündən istifadə edərək münafişənin həllinə nail olsun. Atəşkəsin qorunmasının əsas təminatçısı qismində də

Rusiyanı görürlər. Yeni məsuliyyəti bir növ, Rusiyanın boy-nuna qoyub, bu işdən yaxalarını kənara çəkirlər. Dağlıq Qarabağ münafişəsi Qərb üçün prioritet mövzu deyil. Hazırkı “nə hərbi, nə sülh” vəziyyəti onları çox da narahat etmir və atəşkəs rejiminə ümumən riayət olunmasından məmnundurlar. Ermənistanın mövqələrinin zəifləyib-zəifləmədiyini məsələsinə gəldikdə isə regiondakı son proseslər Ermənistanın Rusiya üçün önəmini daha da artırır. Ermənistanın Türkiyə ilə həmsərhəd ölkə olması və Yaxın Şərqi bir addımlığında yerləşməsi Moskva üçün cəlbedicidir. Təsədüfi deyil ki, son aylar Moskva bu ölkədəki hərbi bazalarını gücləndirir. İki gün əvvəl isə Putin Ermənistanın Rusiya-Belarus dövlətlərarası maliyyə-sənaye qrupu olan “Müdafiə Sistemləri” ASC-yə qəbul olunmasını məqbul sayıb. Bütün bunlar Moskvanın öz mütəfiqinin maraqları əleyhinə addım atması ehtimalını ciddi şəkildə azaldan faktorlardır. Qərb indiki vəziyyətdə Rusiyaya bu məsələdə təzyiq etməyəcək”.

Ş.Cəfəriyə görə, şübhəsiz ki, Qərbin bölgəmizə diqqəti tədricən artacaq, lakin bu diqqətdən nəsibini alacaq ölkə ilk

növbədə Gürcüstan olacaq: “Çünki Gürcüstan avroatlantik məkanın bir hissəsinə çevrilmək üçün ciddi addımlar atır və Avropa İttifaqı yaxın vaxtlarda bu ölkə vətəndaşları üçün vizasız rejim tətbiq edəcək. Gürcüstanın NATO-ya inteqrasiya prosesi bu gün yavaş getsə də, əsas məqam odur ki, qonşu ölkənin NATO-ya tamhüquqlu üzvlüyü üçün siyasi qərar çoxdan verilib. Bu da çox da uzaq olmayan gələcəkdə Gürcüstanın avroatlantik məkana qovuşacağına təminatdır. Yeni yaxın perspektivdə Gürcüstanın Rusiyanın pəncəsindən qoparılması daha prioritet məsələ olacaq, nəinki Qarabağ münafişəsi. Lakin yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, Rusiya mövqeyini dəyişərsə və bu problemi həll etməyə qərar verərsə, Qarabağ dünyü çözümlə bilər. Qəlibləmiş ifadə ilə desək, bu məsələnin açarı Moskvanın cibindədir”.

Qeyd edək ki, rəsmi Bakı da Aİ təmsilçisinin mövqeyindən razı qalıb. XİN rəsmisi Hikmət Hacıyev: “Bizim tərəfimizdən də təqdir olunur ki, Avropa İttifaqının (Aİ) xarici əlaqələr və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi və Aİ-nin vitse-prezidenti Federika Moge-

rini Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və müstəqilliyini dəstəklədiyinə dair mövqeyini aydın şəkildə ifadə etdi. Qarşıdan gələn dövr ərzində Avropa İttifaqı-Azərbaycan əməkdaşlığının gündəliyində duran ən vacib məsələlərdən biri Aİ ilə Azərbaycan arasında strateji tərəfdaşlığa dair saziş layihəsidir. Bu səfər əsnasında saziş layihəsi də müzakirə obyektinə oldu. Belə ki, hələ “Şərqi Tərəfdaşlığı” Proqramı çərçivəsində keçirilən Rıqa sammitində Azərbaycan tərəfdən Avropa İttifaqı komissiyasına strateji tərəfdaşlığa dair saziş layihəsi təqdim olunmuşdu. Bu saziş layihəsi də mahiyyət etibarilə əməkdaşlığımızın bütün aspektlərini, o cümlədən siyasi-humanitar istiqamətləri özündə ehtiva edən çərçivədir”. **XİN rəsmisi əlavə etdi ki, artıq Azərbaycanın Avropa İttifaqının 8 dövləti ilə strateji səviyyədə münasibətləri var:** “Enerji sahəsində də Azərbaycan və Avropa İttifaqının strateji tərəfdaşlığı var. Ona görə də əməkdaşlığın bütün aspektlərinin qaldırılması hər iki tərəfin marağına xidmət edə biləcək yeni bir tərəfdaşlıq müstəvisidir. Xanım Mogerini tərəfindən mətbuata açıqlamada bir maraqlı məqam da qeyd edildi ki, Azərbaycan Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz regionunda həm də ən vacib iqtisadi və ticarət tərəfdaşdır. Ümumiyyətlə, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələrinə baxdıqda, bu, həqiqətən də qarşılıqlı-faydalı əməkdaşlıqdır. Bütün Avropa İttifaqının qonşularına və ətrafına baxdıqda, Azərbaycanla əməkdaşlıq həm Avropa İttifaqının, həm də Azərbaycanın maraqlarına cavab verir. Azərbaycan potensial miqrasiya göndərən dövlət deyil, Avropadan bəzi qonşular kimi maliyyə yardımı istəmir. Əksinə, Azərbaycan potensial miqrasiyanın, o cümlədən narkotik ticarətinin, terrorçuların qarşısının alınmasında çox mühüm rol malikdir. Bizim istədiyimiz yalnız bərabər hüquqlu, qarşılıqlı əməkdaşlıqdır. Sonuncu mövqə də müsbət bir addımdır”.

□ Cavid TURAN

Parlament hansı terror təşkilatları haqqında qanun qəbul edib?

Ərəstun Oruclu: “Azərbaycan kimi ölkələrin hansısa təşkilatı rəsmi olaraq terror təşkilatı kimi tanıması risklər yaradır”

Səudiyyə Ərəbistanı, Küveyt, Bəhreyn, Qətər, BƏƏ və Omanın daxil olduğu Körfəz Əməkdaşlıq Şurası Livanın “Hizbullah” hərbi qruplaşmasını terror təşkilatı elan edib. Qurum “Hizbullah”ı, onun idarəçilərini, bu qruplaşmanın yardımçısı olan silahlı təşkilatları terrorçular siyahısına salıb. Körfəz ölkələrinin bu addımı Türkiyəni PKK-nın Suriya qolu sayılan PYD-nin dünya tərəfindən terror təşkilatı kimi tanımaq üçün cəhdlərini artırmağa sövq edib. Türkiyə ilk növbədə özünə mütəfiq və dost saydığı ölkələrin, həmçinin dünya güclərinin PYD-ni terrorçu təşkilat kimi tanımasına nail olmağa çalışır.

Keçmiş MTN zabiti Ərəstun Oruclu bildirdi ki, Türkiyənin PYD-nin terror təşkilatı kimi tanınmasında israr etməsi anlaşılmalıdır. Çünki hazırda PYD faktiki olaraq başsız qalmış Suriyada-Türkiyənin sərhədində kürd dövləti yaratmaq hədəfinə yaxınlaşıb. Ankarada bunu yaxşı anlaşırlar ki, PYD bu istəyinə nail olarsa, bu, Türkiyənin daxilinə də təsir göstə-

rəcək: “Nəzərə alsaq ki, PYD özbaşına deyil, onu silahlandırانlar, dəstəkləyənlər var, Türkiyənin narahatlığının əsasız olmadığı ortaya çıxar. ABŞ-ın Rusiyadakı səfiri PYD ilə bağlı açıqlamasında dedi ki, Türkiyənin PYD-ni terrorçu kimi tanımaq cəhdinə və ona qarşı hərbi əməliyyatlar keçirməsinə qarşıdır. Səfir isə rəsmi Vaşinqtonun dili ilə danışı-

Türkiyəni narahat edən və hərəkətə gətirən bu kimi mövqələrdir. Hər hansı təşkilatın beynəlxalq səviyyədə terrorçu

təşkilat kimi tanınması üçün çox ciddi səylər və uyğun beynəlxalq situasiya olmalıdır. Hazırkı situasiyada Türkiyənin

PYD-ni beynəlxalq səviyyədə terror təşkilatı kimi tanımaq istəyinin uğur qazanacağı inandırıcı görünür. ABŞ-ın, Rusiyanın, İrənin mövqeyi bu işə ciddi maneə yaradır”.

Ekspert vurğuladı ki, müxtəlif ölkələrdə terror aktları təşkil etməkdə ad çıxarmış terror təşkilatlarını Azərbaycan kimi kiçik ölkələrin rəsmi olaraq terror təşkilatı kimi tanıması həmin ölkələr üçün risklərə yaradır. Azərbaycan hakimiyyətinin bir sıra terror təşkilatları ilə bağlı parlament səviyyəsində rəsmi sənəd qəbul etməməsinin bu amillə bağlı olduğu istisna deyil: “Şübhəsiz, terror təhlükəsi hər bir dövlət üçün həmişə var. Heç bir dövlət bundan yüz faiz sığortalanmayıb. Ancaq hər halda, ortaya rəsmi sənəd şəklinde mövqə qoyan ölkələrin hədəf seçilməsi riski daha çoxdur”.

Milli Məclisin hansı terror təşkilatlarını rəsmi olaraq terror təşkilatı kimi tanıyan sənəd qəbul etməsinə gəlincə, Ə.Oruclu dedi ki, parlamentin bu barədə sənəd qəbul etməsi faktına rast gəlməyib. Konkret olaraq PKK-nı terror

təşkilatı kimi tanıyan qanunun qəbul edilməsi məsələsi isə hər dəfə gündəmə gətiriləndə hakimiyyət təmsilçiləri, parlament rəhbərliyi bəyan edib ki, onsuz da PKK Azərbaycan tərəfindən terrorçu təşkilat olaraq tanındığına görə xüsusi qanun qəbuluna ehtiyac yoxdur: “Azərbaycan tərəfi müxtəlif səviyyələrdə dəfələrlə bildirib ki, Türkiyənin problemi onun problemi, Türkiyənin sevinci onun sevincidir. Türkiyə PKK-nı terror təşkilatı kimi tanıdığına görə Azərbaycan da onu birmənalı şəkildə terror təşkilatı hesab edir. Bu, müzakirə ediləməyəcək bir mövzudur. Azərbaycanın Türkiyənin problemlərini öz problemləri kimi qəbul etməsi həmişə olub və bundan sonra da olacaq. PKK Türkiyə ərazisində fəaliyyət göstərən bir təşkilat olduğuna görə bu təşkilatın Azərbaycan tərəfindən terror təşkilatı kimi rəsmi sənəd şəklinde tanınmasına ehtiyac yoxdur. Terrorla mübarizədə Azərbaycan həmişə Türkiyənin yanında”.

□ Etibar SEYİDAĞA

Hazırda sosial şəbəkələrdə, saytlarda ən çox müzakirə edilən məsələlərdən biri də İlhamə Quliyevanın miras qalmaqlı ilə bağlıdır. Müğənninin zamanında vəsiyyətnamə tərtib etməməsi ölümündən sonra qohumları, yaxınları arasında vərəsəlik davasına səbəb olub.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda vərəsəlik davaları tez-tez rast gəlinən problemlərdən biridir. Məhkəmə proseslərini yaxından araşdıran da məlum olur ki, bu problem nəinki varlı, imkanlı, həmçinin aztəminatlı, yoxsul ailələrdə də yaşanır. Bəzən adi, o qədər də maddi dəyəri olmayan əşya üstündə qohumlar arasında mübahisə düşür, iş məhkəməyə qədər gedib çıxır.

Dünya praktikasına nəzər yetirəndə məlum olur ki, inkişaf etmiş ölkələrin əksəriyyətində orta, aşağı təbəqənin nümayəndələri də hələ sağlamlıqlarında vəsiyyətnamə yazır, vərəsələri müəyyənləşdirirlər. Bir çoxları isə ölümlərindən sonra bədən orqanlarını bağışladıqları barədə vəsiyyət edir. Bu, artıq dünyada adi bir proses kimi qəbul edilir. Qardaş Türkiyədə statistik məlumata görə, hər 1 milyondan 3 nəfəri orqanlarını bağışlayır. Azərbaycanda isə tanınmışlardan millət vəkili Qənirə Paşayeva bu cür addım ataraq ölümündən sonra orqanlarını bağışladığı barədə vəsiyyət yazıb.

Bir sözlə, insanların sağlamlıqlarında vəsiyyətnamə tərtib etməsi özlərindən sonra bir çox problemləri aradan qaldır-

mış olur. Bəs görsən, tanınmışlardan kimlər vəsiyyətnamə yazıb?

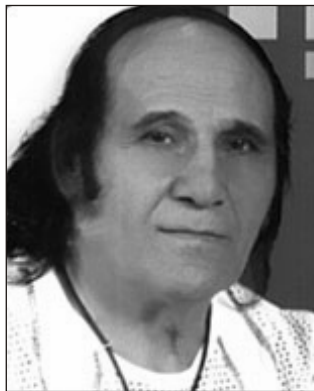
Tanınmış müğənni-bəstəkar Niyaməddin Musayev hələ vəsiyyət barəsində düşünmədiyini dedi: "Hələ tezdir vəsiyyətnaməyə. Vaxtı gələndə edərək".

Müğənni, tanınmış cazmen Cavan Zeynalı da hələ ki vəsiyyət barəsində düşünmür. Bu barədə onun həyat yoldaşı Röya xanım dedi. Röya xanım ilk öncə İlhamə Quliyevanın miras qalmaqlına münasibət bildirdi: "Bu barədə çoxlu sayda şayiələr danışılırdı. Onun bir oğlu var. Hər ailədə ailə başçısı dünyadan köçəndə onun mirası övladına qalır. Bu əvvəldən belə olub. İndi insanlar haqq dünyasına çatmamış onun mirası haqda fikirləşirlər. Bu, düzgün deyil. İlhamə Quliyeva milyoner deyil ki. Onun oğlu var, mirası da ona qalacaq.

O ki qaldı Cavan müəllimin vəsiyyət etməsinə, hələ ki bu barədə düşünməmişik... Allah bütün sənətkarlarımıza cansağlığı versin, çalışsın ki, Cavan müəllim çox yaşasın".

MMP sədri Hafiz Hacıyev isə vəsiyyət etməyə mal-mülkü olmadığını dedi: "Vəsiyyətnaməni o adamlar yazır ki, on-

Məşhurlar vəsiyyətnamə yazıbmi - ilginç cavablar...

Niyaməddin Musayev: "Hələ tezdir"

Hafiz Hacıyev: "Kirayədə yaşayıram, mənim nə vəsiyyətim ola bilər?"

Seymur Verdizadə: "Vəsiyyət etsəm, evdə aləm bir-birinə dəyər"

ların var-dövləti olur və onun bölüşdürülməsi uğrunda övladları arasında mübarizə gedir. Çox təəssüf ki, bizlər ac-yalavac yaşayan insanlarıq. Bizim elə bir varımız yoxdur ki, onu vəsiyyət edək. Öləndə övladlarımız bizi bədsalar böyük işdir. Qoy o adamlar vəsiyyətnamənin qayğısına qalsın ki, onların milyonları var. Biz bu gündən sabaha ümidi olmayan, çörək

tapmayan insanlarıq. Mən kirayədə yaşayan insanam. Belə olan təqdirdə mənim nə vəsiyyətim ola bilər?"

Tanınmış jurnalist Seymur Verdizadə isə "övladlarını başına toplayıb, onlara vəsiyyət etsəm, evdə aləm bir-birinə dəyər" deyər bildirdi:

"Adətən yaşlı insanlar vəsiyyət edirlər. Bu da ilk növbədə onunla bağlıdır ki, cavan olanda heç kim ölüm haqda fi-

kirleşmir. Amma ölüm haqdır, onun bizi harada yaxalayacağını heç kim deyər bilməz. Buna görə də insanın hətta cavan yaşda da vəsiyyət etməyində qeyri-adi heç nə yoxdur.

Hələlik mən övladlarıma ancaq yaxşı oxumağı və ləyaqətli ömür sürməyi vəsiyyət edə bilərəm. Çünki onlara vəsiyyət edəyəyim malım-mülküm, daşınmaz əmlakım yoxdur. Nahaq deməyiblər ki,

"yaxşı oğul neyir ata malını"... Ata malı heç pis oğula da lazım deyil. Bir valideyn kimi övladlarıma verə biləcəyim ən dəyərli miras yaxşı təhsildir.

Bundan sonra qalanını əldə etmək çətin deyil.

Sualınıza gəlincə, bu məsələyə Azərbaycan realığından çıxış edərək cavab vermək lazımdır.

Əgər bu gün övladlarını başına toplayıb, onlara vəsiyyət etsəm, evdə aləm bir-birinə dəyər. Onlar hələ yeniyetmədirlər, belə ağır yükü qaldırmağa hazır deyillər. Bəlkə də müəyyən dövrdən sonra onlarla bu barədə açıq danışmaq olar".

Seymur Verdizadə bədən orqanlarının vəsiyyət edilməsi məsələsinə də toxunub:

"İnsanların sağlığında bədən orqanlarını kiməsə bağışlamasına yaxşı baxıram. Əgər dünyadan köçəndə hansısa orqanı başqa bir insana ömür verəcəksə, mən onu bu gündən həmin adama bağışlayıram".

□ **Xalidə GƏRAY**

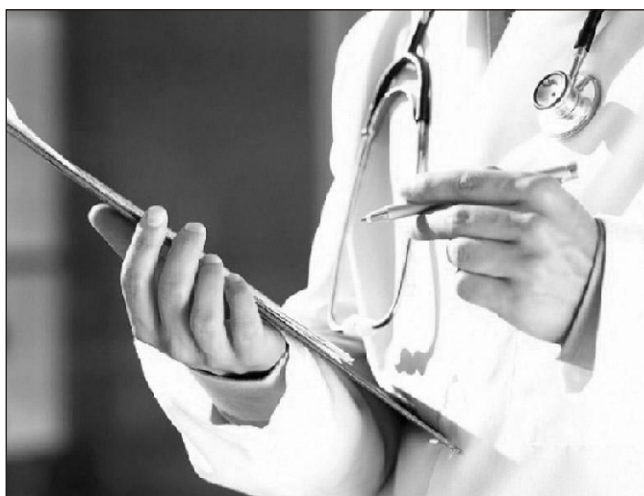
Yoluxucu xəstələr işdən çıxarılaçaq-ekspertlərin şərh

Əmək Hüquqları Müdafiəsi Liqasının rəhbəri və hüquqşünaslar nazirliyin qərarına nə dedilər?

Səhiyyə Nazirliyi "Dövlət sanitariya-epidemioloji nəzarətinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar istifadə edilən sənədlərin tərtibi və tətbiqi Qaydaları"nı təsdiq edib. Yeni qaydalara görə, parazitər xəstəlikləri yaymaq təhlükəsi yaradan şəxslər işdən kənarlaşdırılacaq. Bu qaydalar Dövlət Sanitariya Nəzarəti Xidməti tərəfindən qeyri-sahibkarlıq subyektlərində aparılan yoxlamalar zamanı qüvvədə olan sanitariya normalarının və qaydalarının, gigiyena normativlərinin tələblərinin pozulması hallarında məhdudlaşdırıcı tədbirlərin tərtib və tətbiq edilməsi qaydasını müəyyən edir.

Qeyri-sahibkarlıq subyektlərinə münasibətdə normativ hüquqi aktların pozulması hallarında xidmət tərəfindən təşkilatların, ayrı-ayrı sahələrin, otaqların, binaların, qurğuların, avadanlığın, neqliyyat vasitələrinin istismarını, eləcə də ərzaq xammalının və qida məhsullarının saxlanması, daşınması, içməli su mənbələrindən, təsərrüfat və ya sağlamlaşdırma məqsədləri üçün su mənbələrindən istifadə olunmasını zəruri tədbirlər görülməkdə və normativ hüquqi aktların mövcud pozuntuları ara-

dan qaldırılanaqədər dayandırılır, normativ hüquqi aktlara əməl etmək mümkün olmadıqda işə xitam verilir, yoluxucu və parazitər xəstəlikləri yaymaq təhlükəsi yaradan şəxsləri, habelə sanitariya normalarını və qaydalarını, gigiyena normativlərini müntəzəm yerinə yetirməyən şəxslər işdən kənarlaşdırılır. Şəxs məcburi göstərişləri yerinə yetirməsi və məhdudlaşdırıcı tədbirlərin tətbiqinə əsas olmuş pozuntuları aradan qaldırması barədə xidmətə yazılı məlumat təqdim etməlidir. Belə məlumatın təq-

dim edildiyi gündən 3 iş günü ərzində xidmət pozuntuların aradan qaldırılıb-qaldırılmadığını yoxlayır. Yoxlama nəticəsində məcburi göstərişlərin yerinə yetirilmədiyini və məhdudlaşdırıcı tədbirlərin tətbiqinə əsas olmuş pozuntuların aradan qaldırılmadığını müəyyən olunduqda bu haqda hər bir pozuntu ayrıca təsvir olun-

maqla müvafiq akt tərtib olunur, şəxsə yazılı məlumat verilməklə qərar qüvvədə qalır. Yoxlama nəticəsində pozuntuların aradan qaldırıldığı müəyyən olunduqda xidmət məhdudlaşdırıcı tədbirlərin ləğvini yazılı razılıq verir. Məhdudlaşdırıcı tədbirlərin tətbiqinə əsas olmuş pozuntuların aradan qaldırılması ba-

rədə xidmətə yazılı məlumatın təqdim edildiyi gündən 5 iş günü ərzində xidmət tərəfindən yazılı məlumat verilmədikdə qərar qüvvədə düşmüş hesab edilir.

Maraqlıdır, Səhiyyə Nazirliyinin qəbul etdiyi bu qərar insanların, Əmək Məcəlləsinə zidd deyilmi?

Əmək Hüquqları Müdafiəsi Liqasının rəhbəri Sahib Məmmədov Səhiyyə Nazirliyinin belə bir qərar vermək səlahiyyətinin olmadığını dedi: "Bu, əmək qabiliyyətini müvəqqəti itirmə halı kimi gedə bilər. Amma Səhiyyə Nazirliyinin bu qərarı Əmək Məcəlləsinə zidd olmamalıdır. Əgər işçi qrup, vəram və digər xəstəliklərə tutulubsa, o zaman bu şəxs ətrafdakılar üçün də təhlükə yaradır. Təbii ki, bu şəxs müalicə olunmalıdır. Amma bizdə əksinə olur. SPİD, şəkərli diabet kimi bir neçə xəstəlik var ki, bu xəstəliklərdən əziyyət çəkən insanların işləməsi Əmək Məcəlləsinə görə qanunla qadağan olunub. İnfeksiya xəstəliklərinə gəlincə isə Səhiyyə Nazirliyi belə bir qərar vermək səlahiyyətində deyil. Çünki əmək məsələlərini onlar tənzimləmir. Əgər insan toksid maddə, narkotik qəbul edərsə, həmin şəxs işdən kənarlaşdırılır və ona ödəniş edilmir. Əgər insan yoluxucu xəstəliyə tutulubsa, müvəqqəti işdən kənarlaşdırılır və buna görə xüsusi büləten verilməlidir. Bu insan ambulator müalicədən keçməlidir. İtdiyi günlərə görə də ona Dövlət

Sosial Müdafiə fondundan və ya işə götürənin əmək haqqı fondundan pul ödənilməlidir. Bu da Əmək Məcəlləsi ilə tənzimlənir. Burada da nazirliyin velosiped kəşf etməsinə ehtiyac yoxdur".

Hüquqşünas Müzəffər Baxış isə bu qərarın insan hüquqlarını tapdalayan bir durum olmadığını dedi: "Qriple bağlı kənarlaşdırma normal haldır. Digər şəxslərin qriple yoluxmasının qarşısını almaq üçün bu dövlət tədbiridir. Konstitusiyaya görə başqalarının hüquqlarını başlayanda sənin hüquqların kəsilir. Yəni əgər şəxs xəstədirsə və bu xəstəlik nəticəsində əmək kollektivində digər şəxslər bu xəstəliyə yoluxa bilərsə, o zaman belə bir qaydanın tətbiq edilməsi digər şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmini üçün həyata keçirilən bir tədbirdir. Bunu da normal bir tədbir hesab edəyəm. Bu şəxslərin əmək müqavilələrinə xitam verilməz. Sadəcə olaraq, işdən kənarlaşdırıla bilər. İşdən kənarlaşdırma institutu isə tamamilə başqa institutdur. Bizim qanunvericilikdə işçi sərəxoş vəziyyətdə işə gələndə də işə götürən onu işdən kənarlaşdırılmalıdır. Çünki işçinin qəbul edərsə, həmin şəxs işdən kənarlaşdırılır və ona ödəniş edilmir. Əgər insan yoluxucu xəstəliyə tutulubsa, müvəqqəti işdən kənarlaşdırılır və buna görə xüsusi büləten verilməlidir. Bu insan ambulator müalicədən keçməlidir. İtdiyi günlərə görə də ona Dövlət

□ **Günəl MANAFLI**

Azərbaycandakı multimilyonerlərin sayı müzakirələr yaradıb

Qadir İbrahimli: "Ölkəmizdə real multimilyonerlər hesabatda göstərildiyindən daha çoxdur"

Londonda fəaliyyət göstərən Knight Frank LLC beynəlxalq şirkəti dünya multimilyonerləri ilə bağlı hesabatı yayıb. 2015-ci il ərzində dünyada 30 milyon dollar və daha çox kapitala malik olan varlıqların ümumi sərvəti 20.8 trilyon dollardan 19.3 trilyon dollara qədər azalıb.

Hesabatda göstərilir ki, dünyada multimilyonerlərin sayı 5500 nəfər azalıb. Buna baxmayaraq, 2005-ci ilə müqayisədə belə şəxslərin sayı 61% yüksəlib. 2015-ci ilin sonlarına olan məlumata görə, dünyada şəxsi sərvətinin həcmi 30 milyon dollar və daha çox olan 187.5 min adam var.

Şirkətin hesabatında diqqətçəkən məqamlardan biri Azərbaycanla bağlıdır. Siyahıda yalnız Monqolustandan geri qalan ölkəmiz 444 faiz artımla ikinci sırada qərarlaşıb. İlk üçlüyü Vyetnam qapayır. Sənəddə deyilir ki, 2005-ci ildə Azərbaycanda sərvəti 30 milyon dollar və daha çox olan şəxslərin sayı təqribən 1000 nəfər olub, 2015-ci ildə isə belələrinin sayı 5600 nəfərə çatıb.

Hesabatdakı Azərbaycan multimilyonerlərinin sayı ciddi müzakirə mövzusunda çevrilib. Ölkəmizdə bu qədər varlı şəxsin olmaması ilə bağlı müxtəlif fikirlər səslənir. Şirkətin hesabatının qərəzli olduğu deyilir. Amma bununla belə, hesabatla tərəf çıxıb, onun doğruluğuna inanlar da az deyil. Sosial şəbəkələr və mətbuatın hazırda əsas müzakirə mövzularından biri budur. İqtisadi böhranın yaşadığı ölkədə bu qədər multimilyonerin olması çıxıcı oya dib. Milyonçuların sayının sürətlə artması müəmmaldır.

İqtisadçı ekspert Qadir İbrahimli hesab edir ki, Azərbaycanda multimilyonerlərin sayı hesabatdakından daha çoxdur: "Hansı standartlarla belə qənaətə gəlinməsi barədə heç nə deyə bilmərəm. Amma mənə elə gəlir ki, real multimilyonerlər hesabatda göstərildiyindən daha çoxdur. Hətta milyarderlər də var. Ölkəmizdəki multimilyonerlər və milyarderlər leqal deyillər. Onların əksəriyyəti məmurlar, yaxud məmurların ailə şirkətlərinin sahibləridir. Azərbaycanda iri oliqarx deyəndə, ölkəmizdəki oliqarxlardan söhbət gedir. Yalnız Hacı İbrahim Nehrəmli və Hafiz Məmmədovun adını çəkə bilərik. Bu şəxslər həqiqətən böyük kapital sahibidirlər. Qalan hallarda digər multimilyonerlərin adlarını bilmirik. Hesabatda bildiyim qədəri ilə leqal gəlirlər əsas götürülür. Azərbaycanda isə leqal gəliri olan, vergi ödəyən multimilyoner yoxdur. Bu hesabatı qeyri-ciddi saymıram. Amma hesab edirəm ki, Azərbaycanla bağlı simvolik rəqəmlər göstərilib. 10 nəfər 100 milyondan çox sərvəti olan şəxs göstərilir. Amma bu rəqəm ölkəmizdə qat-qat çoxdur. 100-ə yaxın 100 milyondan çox maddi vəsaiti olan oliqarx var. Milyardlarla vəsaitləri olan şəxslər də var. Bunları ölkəmizdə hər kəs tanıyır. Amma onlar milyarder sayılırlar. Çünki vergi ödəyicisi deyillər. Avropada milyarder deyəndə, ilk növbədə onların büdcəyə ödədikləri vergilər əsas götürülür. Amma Azərbaycanda bunun əksidir. Onların ailə şirkətləri də büdcəyə simvolik məbləğlər ödəyirlər. Bu faktı ki, Azərbaycanın büdcə gəlirinin 70%-i neft sektorunun hesabınadır. Qeyd olunan multimilyonerlər milyonçu sayıla bilməzlər. Çünki vergi ödəmir, mənimsəmə yolu ilə bu qədər maddi vəsait toplayırlar".

Q.İbrahimli dövlətin bu tipli şəxslərin qarşısını alma yollarından da söz açdı: "Kütləvi həbslər yolu ilə problemin həllinin tərəfdarı deyiləm. Ölkəmizdə liberal iqtisadi islahatlar həyata keçirilməlidir. Bu yolla həmin şəxslərin vəsaitlərinin iqtisadiyyata yatırılmasına imkan yaranar. Onlar qeyri-leqallıqdan leqal fəaliyyətə bu yolla keçə bilərlər. Hesabatda ölkəmiz əleyhinə elə bir işarə yoxdur. Hansısa yollarla hesablanan hesabatdır. Heç bir qərəz yoxdur. Sadəcə, ölkəmizdəki multimilyoner və milyarderlərin digər ölkələrdəkindən fərqləri leqal olmamalarıdır".

□ Cavansir ABBASLI

Yeni il ərəfəsində insanların bayram əhvalını korlayan dollar bu dəfə də əhvalını Novruz ərəfəsində kədəre boğa bilər. Belə ki, Mərkəzi Bankın rəhbəri Elman Rüstəmovun son çıxışı bunu deməyə əsas verir. E. Rüstəmov bildirib ki, Azərbaycanda həyata keçirilən "üzən məzənnə" siyasəti özünü doğruldur və manatın dayanıqlığı təmin edilməyənədək "üzən məzənnə" rejimində olacaq".

Mərkəzi Bankın sədri qeyd edib ki, indiki şəraitdə global iqtisadiyyatda vəziyyəti nəzərə alsaq, bu düzgün qərardır. "Ötən il dekabrın 21-də "üzən məzənnə" siyasətinə keçidlə bağlı qəbul edilən qərar Azərbaycanın strateji maraqlarına uyğundur. Mərkəzi Bankın əsas vəzifəsi manatın məzənnəsinin ifrat dəyişkənliyinin qarşısını almaqdır. Hazırda manat öz dayanıqlığını artırmaqdadır". Bütün bunları AMB sədri Elman Rüstəmov deyib.

Lakin ekspertlər manatın dayanıqlığının getdikcə zəiflədiyini qənaətindədirlər.

Elman Rüstəmovun çıxışına münasibət bildiren iqtisadçı ekspert Azər Mehtiyev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında vurğuladı ki, indiki halda Elman Rüstəmovun nə deməyindən əslilə olaraq, realıq göz qabağındadır və manata inam zəifləyir: "Son zamanlar hökumət tərəfindən banklara və manata inamın artırılması istiqamətində addımlar atılır, lakin təəssüf ki, bu addımlar kompleks xarakter daşıyır. Dollar satışı ilə bağlı həyata keçirilən hərəclər insanları inandırmağa imkan vermir. İlk mərhələdə, yanvar ayında keçirilən hərəclərdə dollara tələbat azalmışdı. Ancaq artıq fevral ayından görürük ki, dollara tələbat artıb və hərəclərdə Mərkəzi Bank dollara olan tələbatı tam ödəyə bilmir. Çünki ölkə iqtisadiyyatının durumu manatın sabitliyini qoruyub saxlamaq iqtidarında deyil. Dünya bazarında neftin qiymətinin Azərbaycan üçün arzuolunan səviyyədə və ölkəyə valyuta daxilolmalarını təmin etmək iqtidarında deyil. Bu baxımdan biz yaxın müddətdə manatın yenidən ucuzlaşmasını gözləyə bilərik".

İqtisadçı Natiq Cəfəri də "Yeni Müsavat"a açıqlamasında manatın inzibati qaydada tənzimləndiyini və "üzən məzənnə" rejiminin tətbiq olunmadığını bildirdi: "Elman Rüstəmov israrla deyir ki, Azərbaycan manatı "üzən məzənnə" rejimindədir. Ancaq Azərbaycanda "üzən məzənnə" rejimi yoxdur və heç zaman da olmayıb. Bunun olması ehtimalı da çox aşağıdır. Çünki "üzən məzənnə"yə keçmək üçün

Yaşıl dollar səmənəniyə və keçələ qarşı

Manat Novruz əhvalruhiyyəsini də korlaya bilər...

Qubad İbadoğlu: "Mərkəzi Bankın sabitləşmədən danışıması üçün əsaslar yaranmayıb"

iqtisadi institutlar olmalıdır. Bu, qiymətli kağızlar, valyuta birjasının da daimi fəaliyyət göstərməsidir, ölkəyə dollar axınının olmasıdır. Bir çox əsaslar var ki, onlar olmadan manat "üzən məzənnə" rejiminə keçə bilməz. Azərbaycanda bu gün manatın məzənnəsi inzibati qaydada tənzimlənir və Mərkəzi Bankın siyasətinə uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. Bu siyasətdə də iqtisadi əsaslandırılmadan söhbət gedə bilməz".

Ekspertin fikrincə, Elman Rüstəmovun çıxışında diqqət çəkən məqam ondan ibarət idi ki, manatın məzənnəsinin kəskin oynamasının qarşısını almaq üçün Mərkəzi Bank addımlar atacaq: "Manatın məzənnəsinin yaxın gələcəkdə möhkəmlənməsinin mümkün olmadığını nəzərə alsaq, bu o deməkdir ki, Mərkəzi Bank kəskin devalvasiya əvəzinə gündəlik, həftəlik olaraq dolların məzənnəsinin artmasına üstünlük verəcək.

AMB-nin siyasətində bu xəttin olması ehtimalı yüksəkdir. Çünki kəskin devalvasiya Azərbaycan iqtisadiyyatına çox böyük zərbə vurdu, bank sektorunu çökdürdü, ticarət dövriyyəsi zəiflədi. Əmlak bazarında, avtomobil bazarında durğunluq yaranırdı. Devalvasiya həm də iş yerlərinin qapadılmasına gətirib çıxardı. Görünür ki, hökumət bu məsələdən müəyyən dərəcədə çıxartmaq istəyir və gələcəkdə məzənnənin kəskin 20, 30 və ya 40 faiz ucuzlaşmasındansa, gündəlik məzənnə dəyişikliyinə keçmək yolunu seçib".

Natiq Cəfərlinin sözlərinə görə, çox güman ki, biz manatın məzənnəsinin gündəlik olaraq dəyərdən düşməsi prosesini izləyə biləcəyik: "Son zamanlar dollara tələbat da artır. Mərkəzi Bankın açıqlamalarında da var idi ki, son hərəclərdə banklar 64 milyon dollara tələb edib, Mərkəzi Bank isə bu tələbin 30 milyonunu ödəyib. Bu faktların özü də sübut edir ki, Azərbaycanda "üzən məzənnə" yoxdur. "Üzən məzənnə" rejiminə görə, həmin gün manat kəskin ucuzlaşmadı. Əgər gələcəkdə çox ciddi problemlər yaşansa, neft qiymətinin yenidən ucuzlaşması gündəmə gələcəksə, indiki 30-35 dollarlıq səviyyədən 25-30 dollarlıq səviyyəyə enəcəksə, o zaman Mərkəzi Bank və hökumət daha kəskin addımlar atmaq məcburiyyətində qala bilər. Ancaq hələlik manatın yumşaq şəkildə dəyərdən düşməsi kursu seçilib. Çox güman yaxın günlərdə dolların rəsmi məzənnəsi 1.60-ı keçəcək. Hazırda proses ona doğru gedir".

İqtisadçı ekspert Qubad İbadoğlu isə "Yeni Müsavat"a danışarkən bildirdi ki, əvvəl sabit qiyməti sonra isə hərəclər təşkil etmək azad bazar sistemində ziddir: "Mərkəzi Bankın üzən məzənnə siyasəti adı ilə belə yanaşması yanlışdır. Bununla əvvəlki yanaşma arasında fundamental fərq yoxdur, hər iki variantda Mərkəzi Bank manatın məzənnəsinin təyin edir. İkinci devalvasiyadan qabaq həmin

gün təyin edirdi, hazırda isə məzənnə bir və ya bir neçə gün əvvəldən müəyyən edilir. Odur ki, bunu üzən məzənnə siyasətinə keçid adı ilə təqdim etmək düzgün deyil, manat hələ də tənzimlənən məzənnə siyasəti idarə olunur. Bu da valyuta ehtiyatlarımızın xərclənməsini tələb edir. Manatın orta və uzunmüddətli dövrdə qayıqlığını yalnız bazar iştirakçıları təmin edə bilər. İndiki şərtləri nəzərə alsaq Mərkəzi Bankın sabitləşmədən danışıması üçün əsaslar yaranmayıb. İdxalın azalmasına yönələn valyuta tələbatı proqnozu isə birtərəfli qiymətləndirmədir, aldadıcı xarakter daşıya bilər. İstənilən halda burda yalnız gömrük statistikasına əsaslanaraq hesablama aparmaq düzgün deyil, çünki güzgü metodologiyası ilə aparılan müstəqil araşdırmalar göstərir ki, rəsmi açıqlanan idxalla faktiki idxal arasında ciddi kənarlaşmalar var. Digər tərəfdən, idxaldan əlavə ixracdan gələn gəlirlər, şirkətlərin və bankların xairici borc öhdəlikləri və sair amillər də nəzərə alınmalıdır ki, düzgün valyuta balansı formalaşsın. Bunun da ən yaxşı yolu tədiyyə balansını gizlətmək deyil, operativ olaraq açıqlamaq və izləməkdən ibarətdir.

Hazırkı şəraitdə Mərkəzi Bank manatın məzənnəsinin yumşaq şəkildə ucuzlaşdırma siyasətini davam etdirəcəkdir, amma yenə də manatın başının üzərindən təhlükə sovuşmayıb. Onun dayanıqlığı milli iqtisadiyyatın durumundan asılıdır. Təəssüf ki, milli iqtisadiyyatın durumu da getdikcə pisləşir. Odur ki, manatın dayanıqlığından danışımağa dəymir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Elman Rüstəmov üç səlahiyyətini itirir

Mərkəzi Bankdan tənzimləmə və nəzarət, eləcə də lisenziyalaşdırma səlahiyyətləri alınır

Azərbaycan Mərkəzi Bankının hüquqi statusu dəyişdirilir. Bu, Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq, eləcə də Hüquqi siyasət və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclasında "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı məlum olub.

Dəyişikliyə əsasən, qanunun 2.1-ci maddədə "dövlət orqanıdır" sözləri "publik hüquqi şəxsdir" sözləri ilə əvəz edilir.

Bundan başqa, 2.2-ci maddənin birinci cümləsində "kapitalına" sözü "fonduna" sözü ilə, üçüncü cümləsində isə "kapitalının" sözü "fondunun" sözü ilə əvəz edilir. Beləliklə, qanunda bu maddə "Mərkəzi Bankı müstəqil balansla, nizamnamə fonduna və digər əmlakla malikdir. Mərkəzi Bank balansında olan əmlakla Mülki Məcəlləyə uyğun olaraq sahiblik, istifadə və sərəncam hüquqlarını həyata keçirir. Qanunla nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla,

Mərkəzi Bankın razılığı olmadan fondunun və digər əmlakının özgeninkiləşdirilməsinə yol verilmir" kimi qeyd olunacaq. Dəyişikliklərdən biri 5.0.7-ci maddənin ləğv edilməsi ilə bağlıdır. Bu dəyişikliklə, Mərkəzi Bankın bank fəaliyyətini lisenziyalaşdırması və tənzimləməsi, qanunla müəyyən edilmiş qaydada bank fəaliyyətinə nəzarəti həyata keçirməsi funksiyası əlindən alınır.

Bundan başqa, 9.3-cü maddədə "pul, valyuta və bank nəzarəti sahələrində" sözləri "pul və valyuta siyasəti

sahələrində" sözləri ilə əvəz edilir.

Həmçinin Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin səlahiyyətlərinin bir qismi də əlindən alınır. Belə ki, dəyişikliklərdə 22.0.9 - 22.0.12-ci maddələrin ləğvi nəzərdə tutulur. Bununla da Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin kredit təşkilatlarına bank fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün lisenziyaların verilməsi və ləğv edilməsi barədə qərar qəbul edə, kredit təşkilatları üçün iqtisadi tənzimləmə (prudensial) normativləri müəyyən edə, "Banklar haqqında" qanun ilə müəyyən olun-

muş hallarda banklara müvəqqəti inzibatçının təyin edilməsi və səlahiyyətinə xitam verilməsi haqqında qərar qəbul edə, Azərbaycanın bank sistemində xarici kapitalın iştirak limitini müəyyənləşdirə bilməyəcək.

Dəyişikliklər qəbul olunsaydı, Mərkəzi Bank ölkənin bank sisteminin sabit işini təmin etmək, bank kreditorlarının və əmanətçilərin maraqlarını qorumaq məqsədilə bank fəaliyyəti üzərində lisenziyalaşdırma, tənzimləmə və nəzarət funksiyalarını itirəcək. Üstəlik, dəyişikliklərlə Mərkəzi Bankdan tənzimləmə və nəzarət, eləcə də lisenziyalaşdırma səlahiyyətləri alınır.

Bu qanunun 49-cu maddəsinin də yeni redaksiyada verilməsi təklif olunur. Belə ki, bu maddəyə əsasən, bank sisteminin sabitliyinin təmin edilməsi, bank kreditorlarının və əmanətçilərinin maraqlarının qorunması məqsədilə Mərkəzi Bank özünün müəyyən etdiyi qayda və şərtlər daxilində banklara kreditlər, o cümlədən subordinasiya kreditləri verə bilərsə, bundan sonra bankların ödəmə qabiliyyətinin qısamüddətli pozulması və likvidlik çatışmazlığı hallarında maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı 6 aydan artıq olmayan müddətə kreditlərin verilməsi üçün Mərkəzi Banka müraciət edə bilər. Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının müraciəti əsasında Mərkəzi Bank 2 bank günündən gec olmayaraq kreditlərin verilib-verilməməsi barədə müvafiq qərar qəbul etməlidir.

Sənəd müzakirələrdən sonra plenar iclasla tövsiyə olunub.

Son zamanlar Azərbaycanda baş verən iqtisadi və siyasi hadisələr fonunda sahibkarların inandırılması və onların işlərinə süni maneə yaradanların olduğu ictimaiyyətdə geniş müzakirələrə səbəb oldu. Elə bu müzakirələr əsasında Prezident İlham Əliyevin müvafiq tapşırığına uyğun olaraq, yerli və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında Apelyasiya Şuralarının yaradılmasına başlanılıb.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov şura ilə bağlı açıqlamasında bildirib ki, burada məqsəd sahibkarlar, eləcə də hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti, yaxud da yerli icra hakimiyyəti orqanlarının verdiyi qərarlardan, onların hərəkətsizliyindən daxil olan şikayətləri araşdırıb qərar qəbul etməkdir.

Dünyada bir sıra ölkələrdə, o cümlədən şimal qonşumuz olan Rusiyada ayrıca olaraq sahibkarların hüquqlarını qorumaq, onlara qarşı yaradılan maneələri araşdırıb müvafiq addımların atılması üçün biznes ombudsmanı fəaliyyət göstərir.

Bəs Azərbaycanda nə üçün belə bir qurum yaradılmır?

Məsələ ilə bağlı musavat.com-da danışan Nazirlər Kabinetinin sabiq şöbə müdiri, iqtisad elmləri doktoru Oqtay Haqverdiyev bildirib ki, əslində Azərbaycanda ombudsman funksiyasını yerinə yetirən qurumlar var:

Azərbaycanda niyə biznes ombudsmanı yoxdur?

Oqtay Haqverdiyev: "Bu funksiyasını yerinə yetirən qurumlar var"

İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov şura ilə bağlı açıqlamasında bildirib ki, burada məqsəd sahibkarlar, eləcə də hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti, yaxud da yerli icra hakimiyyəti orqanlarının verdiyi qərarlardan, onların hərəkətsizliyindən daxil olan şikayətləri araşdırıb qərar qəbul etməkdir.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov şura ilə bağlı açıqlamasında bildirib ki, burada məqsəd sahibkarlar, eləcə də hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən mərkəzi icra hakimiyyəti, yaxud da yerli icra hakimiyyəti orqanlarının verdiyi qərarlardan, onların hərəkətsizliyindən daxil olan şikayətləri araşdırıb qərar qəbul etməkdir.

olaraq öz sahəsi üzrə məşğul olur. Onlar sahələri üzrə bütün şikayətlərə baxırlar və açıq şəkildə harada hansı neqativ halın baş verməsini açıqlayırlar. Bunun funksiyası ondan ibarətdir. Azərbaycanda da qeyd etdiyim kimi, ad fərqli olsa da, funksiya etibarən eynilik təşkil edən qurumlar yox deyil. Məsələn, götürək Hesablama Palatasını. Hesablama Palatasının funksiyası büdcə vəsaitlərinin necə və hara istifadə olunmasını araşdırıb üzə çıxarmaqdır. Sonra bu qurum qeydlərini ya Milli Məclisə, ölkə başçısına, yaxud da hüquq-mühafizə orqanlarına verir ki, bu da əslində ombudsmanın funksiyası ilə eynidir. Sadəcə olaraq, yaxşı olardı ki, Azərbaycanda konkret sahələr üzrə işlər bir qədər dərinlən aparılınsın".

□ Əİ RAİS

Rüfət Aslanlı antikollektorları tənqid edib

"Onlar insanlara banklara olan borclarını qaytarmamağın yollarını öyrədirlər"

"İctimaiyyətdə bank sektorunda baş verən proseslərlə bağlı gərginlik dalğası hiss olunur. Mərkəzi Bank bu gərginliyin aradan qaldırılması üçün müəyyən addımlar atırdı və indi də atır. Ən ciddi gərginlik xarici valyutada götürülən kreditlərlə bağlıdır. Əgər problem sistem xarakterlidirsə, məsələyə sisteməlik yanaşmaq lazımdır".

APA xəbər verir ki, bu barədə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq, eləcə də Hüquqi siyasət və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclasında Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinin sədri, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının yaradılması üzrə İşçi Qrupunun rəhbəri Rüfət Aslanlı deyib.

R. Aslanlı bildirib ki, maliyyə sistemi özü də yuxarıda qeyd edilən problemlərdən əziyyət çəkir. "Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmov da bildirib ki, maliyyə sektoru 9,3 milyard manatlıq öhdəliyini yerinə yetirməlidir. Söhbət banklarda yerləşdirilən əmanətlərdən gedir. Maliyyə sektoru, yeni banklar öhdəliyini icra etmək üçün verdiyi kreditləri yığmalıdır. Yaranmış vəziyyət qapalı dairəni xatırladır. Mən bura (iclasa - red.) gələrkən çox ciddi bir halla rastlaşdım. Deməli, Puşkin küçəsində üzərində "Antikollektor" yazısı olan bir ofis açılıb. Maraqlandım, dedilər ki, son zamanlar bir neçə şirkət yaranıb və onlar insanlara banklara olan borclarını qaytarmamağın yollarını öyrədirlər. Mən qayıdanda o şirkətlə məşğul olacağam... Mən belə başa düşürəm ki, biz oturduğumuz qayıqı dəşirik. Yaxşı, tutalım ki, borcunuzu qaytarmadınız. Fərz edək ki, sizin heç bankda əmanətiniz də yoxdur. Bəs bank kartı ilə məaş alan insanlar, pensiya alan yaşlılarla, minlərlə insan pulunu necə alacaq?! Bank deyəcək ki, pulum yoxdur, vəssalam! Çünki verdiyim kreditləri antikollektorlar sayəsində geri ala bilmirəm. İnsanlar anlamalıdırlar ki, borc götürüldübsə, qaytarılmalıdır. Problemin müxtəlif həlli yolları var. Tutalım, bir insan 500 manat kredit götürüb və oğluna toy edib. Hazırda isə bu pulu ödəməyə imkanı yoxdur. Bank anlayır ki, onsuz bu pul qaytarmayacaq. Çıxış yolu nədir? Kreditlər klassifikasiya olunmalıdır: bir qismi restrukturizasiya olunmalıdır, bir qismi silinməlidir, bir qisminin faizlərinə yenidən baxılmalıdır və sair. Bankların aktivlərinin diaqnostikası aparılmalıdır", - deyərək qeyd edib.

Sahibkarların yoxlanılması üçün yeni qurum yaradıla bilər

"Ümumiyyətlə, sahibkarlıq sahəsində planlı yoxlamaların aparılması əleyhinəyəm. Hesab edirəm ki, bu cür yoxlamalar səmərəsizdir. Məsələ ilə bağlı biz öz təkliflərimizi hazırlamışıq"

"Report" xəbər verir ki, bunu Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramiz Həsənov sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılmasının sui-istifadə hallarının artmasına gətirib çıxaracağı ilə bağlı məsələyə münasibət bildirərkən deyib.

"Necə ola bilər ki, əvvəlcədən hansı müəssisənin yoxlanılması bəlli olsun. Komitə bu nəzarət sisteminin bazar vasitəsilə təkmilləşdirilməsini təklif edir. Belə ki, bu sahə ilə məşğul olan dövlət qurumları istehlak bazarında olan məhsulları alıb, qeydiyyata alınmış laboratoriyada yoxlamalı və onun nəticəsinə uyğun olaraq yoxlama aparmalıdır. Bu, ölkəyə idxal olunan məhsullara da şamil edilməlidir. Fikrimcə, müəssisəni narahat etmək yox, bazar vasitəsilə keyfiyyətsiz məhsullar aşkar etmək lazımdır", - deyərək komitə sədri vurğulayıb.

R.Həsənov əlavə edib ki, Azərbaycanda istehsal olunan məhsulların yoxlanılması ilə bağlı bu sahəyə aid bütün orqanlar birgə çalışır: "Dövlət başçısının tapşırığına əsasən, sahibkarlıq obyektlərinin yoxlanılması sahəsində dəyişikliklər aparılmalı, xarici ölkələrin bu sahədə olan təcrübəsi öyrənilməli və tətbiq edilməlidir. Həmçinin müvafiq islahatların aparılması ilə bağlı dövlət başçısı köməkçi təyin edib. Təbii ki, islahatlar olacaq. Təkliflər hazırlanır və yaxın zamanda təqdim ediləcək. Ümumiyyətlə, bu qərar tamamilə düzgündür, bu sahə təkmilləşdirilməli, hətta lazım olarsa, bu işlə məşğul olan yeni qurum yaradılmalıdır".

Bağca müdirəsi ittihamları cavablandırdı

Əşitmə Qabiliyyəti Pozulmuş Uşaqların Respublika İxtisaslaşdırılmış körpələr evi-uşaq bağçasında tərbiyyəçi Zərqələm Aliyeva ilə müdirə Sədaqət Cəfərova arasında qovğa yaşandığı haqda xəbər vermişdik. "Tərbiyyəçi əlil körpələrin bağçasındakı yeyintilərdən baş prokurora şikayət etdi" sərəlvhəli yazıda Z.Aliyevanın fikirləri yer almışdı. Tərbiyyəçi bağcanın müdirəsini körpələrin ərzaqlarını mənimsəməkdə, sokuna su qatılmasında və digər qanunsuzluqlarda ittiham etmişdi.

Redaksiyamıza əlaqə saxlayan S.Cəfərova bildirib ki, Z.Aliyevanın dedikləri həqiqəti əks etdirmir: "Bağçada 40 körpə var. Həmin körpələrin payını yemək heç kimə xeyir verməz. Zərqələm Aliyeva dəfələrlə bu məsələ ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edib. Onun çoxlu borcları var, düşünür ki, bu qaydada şikayətlər etməklə problemlərini həll edə bilər. Bağçada tərbiyyəçi vəzifəsində çalışılanda vəzifəsi 200 manatdır. Zərqələm Aliyevanın durumunu nəzərə alaraq ona 2 ştat vermişdik ki, 400 manat əmək haqqı ala bilsin. Bundan başqa yene də ailə vəziyyətini nəzərə alıb ona maddi köməklik edilməsi üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə müraciət etmişik. Amma o, yene də əlavə köməklik olunmasını istəyib. Ona bağçada yaşayış üçün yer verilməsini tələb edib. Bağcanın qarşısındakı otaqda məskunlaşmış qaçqın ailəsinin oradan çıxarmaq istəyib, dava-dalaş salıb".

Bağca müdirəsi deyib ki, tərbiyyəçinin müraciətlərində göstərdiklərinin növbəti dəfə araşdırılmasına da etiraz etmirlər: "Həmin körpələri mən doğma övladlarım kimi istəyirəm. Dövlətin verdiyi ərzaqlar müəyyən olunmuş normal çərçivəsində körpələrə verilir. Ərzaqlar köhnə, yarasız, yeməklər keyfiyyətsiz ola bilməz. Çünki buna daim nəzarət olunur. Zərqələm Aliyevanın dedikləri həqiqət deyil".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Cümə söhbətləri

Bismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
 İmamlar (ə) anası Həzrət Fatimə-yi-Zəhranın (s.ə) şəhadəti günlərini yaşayırıq. Bu baxımdan, əziz millətimiz, əziz iman əhli diqqət etməlidir ki, bu Əyyamı - "Fatimə (s.ə) günləri"ni yaşadaq, Əyyamın ehtiramını saxlayaq.

Niyə Əyyam?

Həmd olsun Uca Allaha ki, digər Əhli-Beyt (ə) sevər toplusunda olduğu kimi, bizim məmləkətdə də artıq neçə illərdir Əyyamı-Fatimə (s.ə) yaşadıq. Sovet dövründə unudulan, unudulmağa cəhd edilən bir fenomen - "Fatimə (s.ə) günləri" bərpə olunmaqdadır. Ümumiyyətlə, xalqımızın, toplusumuzun bu sahədə bilgiləndirilməsinə çox böyük ehtiyac var. Əyyamın yaşadılmasına dair məclislər, əzadlıqların təşkili - fəvqəladə dərəcədə mühümdür. "Əyyamı-Fatimə (s.ə)" - "Fatimə (s.ə) günləri" deməkdir. Bu dönmə, təqribən 20 günü əhatə edir. Hicri-qəməri təqvimini ilə cəməduəl-əvvəl ayının 13-dən cəməduəs-sani ayının 3-dək davam edir. Bu zaman fasiləsinin mövcudluğu - Həzrət Fatimənin (s.ə) məzlumiyyətinin ən bariz nümunələrindəndir. Belə ki, Xanımın (s.ə) şəhadəti tarixinin 2 ehtimalı olması ilə əlaqədardır. Görün ümmət nə halda idi ki, Peyğəmbərin (s) gözünün işığını, İmamlar (ə) anasının müsibətli vəfatı ilə bağlı dəqiq tarixi saxlamayıb, yaşatmayıb. Nəticədə ümmət 2 tarixə istinad edir.

Bu səbəbdən də 2 tarix arasındakı günlər "Fatimə (s.ə) günləri" kimi qeyd edilir. Bu 20 gündə ümmət qəflətdən ayırmalı, gündəlik qaçaqcaqlarını durdurmali, özünə qayıtmalı, öz vücudi sualları barədə, haradan gəldiyi, harada olduğu, haraya gedəcəyi barədə ayaqlanmalıdır. Bəlkə də Əyyamın 20 gün çəkəməsinin hikmətlərindən biri də məhz bununla bağlıdır ki, insanın tefəkkürü, özünə-qayıdışı üçün Məhərrəm-Səfər dönməsindən, Ramazan ayından əlavə, daha bir zaman fasiləsinin mövcudluğunun zərurəti vardır. Elə isə bu Əyyamı layiqincə yaşadaq, əziz anamız Həzrət Zəhranın (s.ə) müsibətini anaraq, daxilimizdə olan mənfiliklərdən can qurtarmağa çalışaq.

Peyğəmbərimizin (s) narahatlığı

Əziz İslam Peyğəmbərinin (s) dünyaya vida demə tarixi səhnələrini hər kəs yaxşı bilir. Səfər ayının 28-də əziz Peyğəmbərimiz (s) öz missiyasını, risalətini, sonuncu Peyğəmbər (s) kimi üzünə düşən İlahi məsuliyyətini yerinə yetirir və dünyaya vida edir. O Peyğəmbərdir (s) ki, Məkkədə bütün cahiliyyətin

Əyyamı-Fatimə (s.ə) - özünəqayıdış üçün vücudi fürsət

Hac İlqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
 İlahiyyətçi-filosof, iğrışəhər Cümə məscidinin imam-camaati

rəkkəbliklər meydana çıxır. Belə demək olarsa, Peyğəmbərin (s) gətirdiyi İlahi yaşayış tərzini öz mahiyyətindən kənarlaşdırmaq cəhdləri başlayır. Mübarək inancın, "Hər şey Allahın razılığı üçün" paradigması üzərində olan dindən, insanın yaşayışının yanında paralel mövcud olacaq bir din fenomeninə transformasiya olunma təhlükəsi yaranır. Yəni, insanın bütün həyatı İslamın daxilində deyil, insanın həyatının yanında paralel olacaq bir İslam dini düzəltmək cəhdləri meydana çıxır. Bunu öncədən gören Rəsulallah (s), ümmətə dəfələrlə xəbərdarlıq edir, vəsiyyətlərini çatdırır. Həzrət Əli ibn Əbutalibin (ə) vilayətindən, rəhbərliyindən yarışımaqın zəruriliyini və vacibliyini dönə-dönə vurğulayır.

Vilayət institutunun müdafiəçisi

Xanım Fatiməyi-Zəhra (s.ə) kimdir? Peyğəmbərin (s) vəfatından sonra ilk günlərdən etibarən İlahi imamətin və vilayətin müdafiəçisi, ardıcılı, öz rəftarı, əməli, bütöv həyatı ilə insanlara nümunə olan bir şəxsiyyətdir. O dönmədə bütün gözlər Peyğəmbərin (s) evində idi. Xanım (s.ə) tam mənada İslamın imamət, vilayət anlayışını müdafiə edir. Üzərində olan məsuliyyəti son anadək icra edir, sona qədər öz vəzifəsini daşıyır. Ora qədər bu vəzifəni daşıyır ki, Əmirəlmömininin (ə) icazəsi və məsləhət bildiyi nöqtələr var idi. Həzrət Zəhra (s.ə) - bütövlükdə İlahi vilayət institutunun mübarək müdafiəçisi kimi çıxış edir.

Bu, müsəlman toplumu üçün bir müsibətdir ki, Anasının (s.ə) şəhadətini 2 tarixdə qeyd edir. Bəzi mənbələrə görə, Peyğəmbərin (s) vəfatından yetmiş beş gün sonra, bəzi mənbələrə görə doxsan beş gün sonra Xanım

(s.ə) şəhadətə çatır. Bu, söz olaraq rahat deyilir, sətirilər olaraq rahat ifadə olunur. Peyğəmbərin (s) əziz qızı, dünya və axirət xanımlarının seyyidəsi olan bir şəxs, şənə Quran ayələri nazil olan bir şəxs, sevilməsi Allah tərəfindən vacib buyrulmuş bir şəxs, razılığı - Allahın razılığı olan, qəzəbi - Allahın qəzəbi ilə bilən şəxs, şəhadətindən gədir söhbət. Bu şəhadətin 2 tarixdə qeyd edilməsi asan səslənsə də, bu məsələnin dərkə fəvqəladə dərəcədə çətinidir. Əziz Peyğəmbərin (s) gəldiyi bir toplumun halı və vəziyyəti nə yerə çatır ki, Xanım (s.ə) Peyğəmbərdən (s) sonra bir rəvayətə görə yetmiş beş gün, digər rəvayətə görə isə doxsan beş gün yaşayır. Hər bir səmimi müsəlmanın həyatında Xanım Fatiməyi-Zəhranın (s.ə) həyatını və vəfatını mütaliə etdiyi an - ən ağır anlardan

rəf deyil, Sənə tərəf gəliməm".

Bərəkət və nuraniyyət - İlahi vilayətə bağlantıdır

Hər bir insan üçün bu, böyük səadətlikdir ki, sevdiyi, əziz, doğma bildiyi şəxsi gedib ziyarət etmək imkanı var. Lakin, Əhli-Beyti (ə) sevmə üçün bundan böyük müsbət ola bilməz ki, əziz Anamızın (s.ə) qəbrinin yeri bilinmir. Həzrət Zəhranın (s.ə) qəbri gizlədilib, dəfnə gizli keçirilib. O vaxtın bəlli tarixi ağır şəraiti və ümumiyyətlə, bəşəriyyətə çatdırış üçün Həzrət Zəhranın (s.ə) qəbrinin dəqiq yeri bilinmir, İmamlarımız (ə) tərəfindən gizli saxlanılır.

Həzrət Peyğəmbərin (s) qızı Xanım Fatiməyi-Zəhra (s.ə) hansısa epizodik hadisənin, haşiyəvi mövzunun fədaisi olmayıb. İlahi vilayətin, İlahi imamətin ardıcılı,

məni də qəmləndirir və onu şad edən - məni də şad edir. O, mənim Əhli-Beytimdən mənə qovuşan ilk şəxsdir".

Peyğəmbəri-Əkrəm (s) buyurub: "Qızım Fatimə dünyanın - yarıradılışın əvvəlindən sonuna kimi - bütün qadınlarının xanımidir".

Allahın Peyğəmbəri (s) Həzrət Fatiməyə (s.ə) buyurub: "Allah sənənin qəzəbinlə qəzəblərin və sənənin sevincinlə şad olur".

Həzrət Fatimənin (s.ə) dəyərli kəlamları eşidək və ibrət götürək

Xanım (s.ə) buyurub: "Biz, Peyğəmbərin (s) Əhli-Beyti (ə) - Allahla xəlqi arasında olan rabitəyik. Biz - Pərvərdigannın pak seçilmişliyik. Biz - hüccət və yolgöstərən olacağıq. Biz - İlahi peyğəmbərlərin varisliyik".

mübarizə və müdafiəçisi olub. Günümüz üçün də bu məsələ çox önəmlidir. Xanımın (s.ə) həyatına nəzərə salanda, əsas dərslər götürülməli məsələ budur ki, İslam - vilayət, İmamət nuruna bağlantısı olan zaman gerçək İslam olur, gerçək din olur. Günümüzdə də İslamı bir din olaraq bu həqiqətdən ayırmaq istəyirlər. İslamı İlahi vilayət nurundan ayırmaq istəyirlər. Zəmanə Sahibinə (ə.f) bağlantıdan ayırmaq istəyirlər. Niyə narahat olurlar? Çox sadə məsələdir. Əgər insanın İlahi vilayətə və imamətə bağlantısı olmasa, onun Allahın nəsib etdiyi və insana əta etdiyi xüsusi rübubiyyətdən, xüsusi vücudi təminatmdən, bəhrələnməsi mümkün deyil.

O namaz, o oruc, o ibadətlər ki, orada Zəmanə Sahibinə (ə.f) bağlantı yoxdur, orada İlahi vilayət nuruna bağlantı yoxdur - orada bərəkət və nuraniyyət olmaz. Xanım Zəhra (s.ə) bunun qorunmasını yolunda öz canını belə fəda etməyə hazır olur. Ona görə də, bunlar hansısa mifoloji məsələlər deyil, gündəlik həyatımıza aid ola məsələlərdir. Bu Əyyamın gündəlik həyatımıza real təsiri olmalıdır.

"Qızım ona görə Fatimə adlanıb ki..."

Həzrət Zəhranı (s.ə) tanımaq üçün, onun barəsində bir neçə hədisə müraciət edək.

Allahın Peyğəmbəri (s) buyurub: "Qızım ona görə Fatimə adlanıb ki, Allah Təala onu və onu sevenləri oddan (Cəhənnəmdən) uzaq edib".

İmam Sadiqdən (ə) soruşdu ki, Həzrət Fatiməni (s.ə) nə üçün İZəhra» (parlaq) adlandırdılar? Buyurdu: "Çünki o məhrabda dayananda onun nuru səma əhlinə, ulduzlara yerə olanlar üçün saçması kimi saçır".

İmam Sadiqdən (ə) nəql edilir: "Fatimənin (s.ə) Allah yanında doqquz adı var: Fatimə, Siddiqə, Mübarəkə, Tahirə, Zəkuyyə, Rəziyyə, Mərzuyyə, Mühəddəsə, Zəhra".

Allahın Peyğəmbəri (s) buyurub: "Fatimə - mənim bədənimin bir parçasıdır. Onu sevindirən - məni sevindirir və onu qəmləndirən - məni qəmləndirir. Fatimə mənim üçün ən əziz şəxsdir".

Rəsuli-Əkrəm (s) yenə buyurub: "Həqiqətən, Fatimə - mənim bədənimin bir parçasıdır. O, mənim gözümdən nuru və qəlbimin meyvəsidir. Onu qəmləndirən -

"Həzrət Muhəmməd (s) və Əli (ə) - bu ümmətin valideynləridir. Əgər (insanlar) o ikisinin ardıcılı olsalar, onlara dünya əzmlərindən və axirətin həmişəlik əzablarından nicat verilir. Behiştin zəngin nemətlərindən bəhrələndirələr".

İmam Əli (ə) haqqında buyurub: "O, İlahi və rəbbani rəhbərdir. Nur və aydınlıq təcəssümüdür. Bütün varlıqların və ariflərin diqqət mərkəzidir. Pak ailədən olan pak övləddir. Haqqı deyən və hidayətə gətirən. O, imamətin mehəvri və mərkəzidir".

"Hər kim ibadət və işlərini Allah üçün xaliscasına yerinə yetirərsə, Allah ən üstün bərəkətini ona təqdir edər".

"Bütün səadətlərin həqiqəti - həyatında və öləndən sonra Əlini (ə) sevməkdir".

"Bizim Əhli-Beyt (ə) davamçıları, həmçinin övladlarımızı sevməni olanlar və həmçinin o kəslər ki, qəlb və dili ilə biza təslim olurlar - behiştin ən üstün insanları olurlar".

"Əgər biz Əhli-Beytin (ə) verdiyi əmrə əməl etsən və qadağan etdiyimizdən çəkənsən - sən bizim davamçılarımdan olarsan, əks halda deyil".

"Dünyada üç şey sevimlidir: Quranı oxumaq, Peyğəmbərin (s) üzünə baxmaq, Allah yolunda yoxsullara yardım və infaq etmək".

"Həmişə ananın xidmətində ol, çünki behişt - anaların ayaqları altındadır. O nemətlərin nəticəsində behiştlik olarsan".

"Hər kim yemək yeyəndən sonra əllərini yumarsa və əlləri çirkəli olarsa və narahatlığı yaranarsa, özündən başqasını məzəmmət etməsin".

"Həqiqətən Allah Təala bəndələrinin bütün günahlarını bağışlayar".

"Əvvəl gərəkdir qonşuların və yaxınların çətinliklərinin və rifahının fikrində olmalı, sonra öz fikrində olmaq".

"O zaman ki, Qiyamət günü məhsur olaram, Peyğəmbər (s) ümmətinin xəta törədənələrinə şəfaət verərəm".

"Səadət əhli olmaz o dəstə ki, öz Peyğəmbərin (s) övladını qətl edər".

Allahım, bizlərə bu Əyyamı layiqli şəkildə yaşatmağı nəsib et.

Allahım, bizlərə İlahi vilayət nuruna bağlantı ruhiyyəsini nəsib et! Amin!

Tumlarda gizlənən yalançı kuponlar və xəstəliklər..

"Günəbaxan tumu istehsalçıları sonu görünməyən xəstəlik şəbəkəsi də yarada bilər"

Son günlər sosial şəbəkələrdə və mətbuatda "Beloçka" günəbaxan tumlarının insan orqanizmi üçün ciddi təhlükə mənbəyi olması ilə bağlı məlumatlar yayılır. Bildirilir ki, yüksək temperatur altında qurudulan "Beloçka" tumları qablaşdırıldıqdan sonra kiflənir. Nəticədə istifadə zamanı insanlarda müxtəlif xəstəliklər əmələ gəlir. Ümumiyyətlə, satışda olan günəbaxan tumlarının insan səhhəti üçün zərərli olması, onların qeyri-gigiyenik şəraitdə qablaşdırılması haqqında fikirlər tez-tez səsləndirilir.

Bu gün mağazalarda də, üzərinə "hədiyyəli" yazı müxtəlif adda və qiymətdə olan tumlar satışdan yığışdırılır. Hətta bu tumların içərisinə hədiyyə kuponları da yerləşdirilir. Ancaq hədiyyə kampaniyasının müddəti bitse

deqiqlərindən tutmuş avtomobil qədar uduşun olduğu deyilsə də, bu günədək heç kim günəbaxan tumlarından nə hansısa məişət avadanlığı, nə də avtomobil qazanmayıb.

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov günəbaxan tumlarının hansı şəraitdə doldurulması barədə heç bir məlumatın olmadığını dedi: "Əvvəla, ictimai yerdə, küçədə tum çirtləməq mədəniyyətsizlikdir. Çox təəssüf ki, Azərbaycan xalqında bu var. Mən bu halı Türkiyədə də görmüşəm. Gürcüstanda, Rusiyada və digər xarici ölkələrdə mən tum çirtləyən görməmişəm. Keçmişdə də bu var idi. O vaxtlar günəbaxan tumları qablarında, stəkanlarla satılırdı. Fikrimcə, tum və saqqız kimi məmulatların satışına son qoyulmalıdır. İnsanların naməlum xəstəliklərinə, mədə bağırsağ-xəstəliklərinə tutulmasında tumların böyük rolu var. Bu azmış kimi, hələ o günəbaxan tumlarına uduşlu kuponlar qoyub, insanları aldadırdı. Təəssüflər olsun ki, müvafiq qurumlar bu cür anormal halı pul qazanmaq xatirinə stimullaşdırır. Bir sözlə, Azərbaycanda pul qazanmaq xatirinə insanların sağlamlığına zərər vurulur. Bu, yolverilməzdir. "Azərloreye"ni buna görə ciddi tənqid edirik. Kuponlarla bağlı satışda da problemlər yaşanır. "Azərloreye"ya 7 nömrəli - həlledici kuponun qoyulmadığını demişəm və bu sahədə şəffaf-

lıq yaradılmasını xahiş etmişəm. Lakin "Azərloreye" buna əhəmiyyət verməyərək əhalinin aldadılması üçün şəraiti genişləndirir. Azad İstehlakçılar Birliyinə məsələni araşdırmaq üçün də heç bir şəffaf mühit yaradılmayıb. Günəbaxan tumlarının istehsalında şəffaflyq yoxdursa, hər cür fəsad ola bilər. Hətta bunun istehsalçıları Azərbaycanda sonu görünməyən xəstəlik şəbəkəsi də yarada bilərlər. Bu müəyyən bir partiyası yoxladan keçməyən əcaib bir biznesdir. Tumların harada, necə doldurulduğu barədə heç bir məlumat yoxdur".

Günəbaxan tumlarının insan səhhəti üçün zərərliyinə gəlincə isə həkimlər tumların insanda ilk növbədə psixoloji asılılyq yaratdığını deyir. Yeni insan bu məşğuliyətə başladığıda uzun müddət dayana bilmir. Qovrulma zamanı tumlarda olan faydalı qida maddələri parçalanaraq effektivliyini itirir. Biz də qovurulmuş tumlara üstünlük verdiyimizdən onların orqanizmə faydalılığı sual altında qalmış olur. Həmçinin səs telləri və ağı ciyərləri ilə problemləri olan insanlar günəbaxan tumlarından uzaq durmalıdırlar.

Ancaq normal vəziyyətdə istehsal edilən, qablaşdırılan günəbaxan tumları çox istifadə edilmədiyi halda insan səhhəti üçün faydalıdır. Belə ki, günəbaxan tumunun tərkibində mis, sink, dəmir və lif var. Bunlar qırmızı qan hüceyrələrinin çoxalmasını təmin edərək bədə-

nə oksigen daşınmasına, ehtiyacını qarşılamağa qadır. Mütəxəssislər gün ərzində E vitamini ehtiyacını qarşılayan insanların ürək xəstəliklərinə yaxalanmaq riskinin yarımbarı azaldığını bildirirlər.

□ Günel MANAFLI

"Nar" Gəncədə yeni mağazasını təqdim etdi

"Nar" qərb bölgəsində yeni konseptinə uyğun növbəti satış və xidmət mərkəzini açdı

Atatürk prospekti 261 ünvanında açılmış yeni mərkəz Gəncə şəhəri və ətraf ərazilərdə yaşayan müştərilərin rahatlığı və onlara göstərilən xidmət səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi məqsədini daşıyır.

Özünün müştəri yönümlülük və davamlı təkmilləşmə dəyərlərinə sadıq qalan "Nar" bu dəfə də istifadəçilərin istəklərinə yönəlik bir sıra addımlar atdı.

Açılış zamanı mobil operatorun genişləndirilmiş şəbəkəsi, ən sərfəli tarif və kampaniyaları barədə geniş məlumat verildi. Gəncəlilər qısa müddət ərzində 2 dəfə böyümüş şəbəkə sayəsində xidmət səviyyəsinin yaxşılaşdırılması, abunəçilərin tələblərinə cavab verən sərfəli qiymət və yüksək keyfiyyətli xidmət strategiyası haqqında məlumatlandırıldılar.

Hazırda ölkədə 4 "Nar" satış-xidmət mərkəzi və 25 "Nar dünyası" mağazası, eləcə də çoxlu sayda "Nar" diler dükənləri fəaliyyət göstərir.

Mağazaların ünvanı və xidmətlər haqqında ətraflı məlumatı buradan öyrənmə bilərsiniz: https://www.nar.az/pages/default/pageName=about-us_nar_points/

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyətində 2 maşınlıq daş qaraj satılır.

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pultla idarə olunan jalüz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tametdir. Ayrılıqda da istifadəyə yararır. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Əlaqə nömrəsi (050) 264 49 99

Elan

Təcili Hacıqabulda hər bir şəraiti olan- daimi suyu, işığı, 3 yaşayış evi, böyük tövlələri, yem anbarı, 3 ha meyvə bağı olan ferma, ərazisi 0.5 ha olan yol kənarında yerləşən fermaya bitişdik restoranla birgə satılır.

Sənədlər qaydasındadır. Qiyməti 150.000 \$.

Əlaqə nömrəsi : 050-214-40-53

***

Amerika və Kanadada təhsil və səyahət üçün bize müraciət edə bilərsiniz.

e-mail: travelaz2016@gmail.com

whatsapp: +1 845 300 7030

Tel: +99451 635 2408

Bassağlılıq

Dilərə Əliyeva adına Qadın Hüquqları Müdafiə Cəmiyyətinin kollektivi Əliməmməd Nuriyevə qardaşı Vahabın vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

***

Jurnalistləri Ekstremal Şəraitdə İctimai Birliyinin kollektivi Əliməmməd Nuriyevə qardaşı Vahabın

vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

Kişilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə diüynlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün diüynlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərminsiz müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: [youtube.com](https://www.youtube.com) və [facebook.com](https://www.facebook.com) doktor Vaiz Səmədov.

"Mançester Yunayted Futbol Məktəbi"nə növbəti seçim başlanır

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti və Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyası (AFFA) "Mançester Yunayted Futbol Məktəbi"nin istedadlar qruplarına qəbul prosesinin başlanmasını elan edir.

Seçimlər 2005, 2006, 2007-ci il təvəllüdü uşaqlar arasında 15 mart 2016-cı il tarixində, saat 15:00-da, Bayıl Arena stadionunda keçiriləcək.

Bu seçim prosesi nəticəsində istedadlar qruplarında mövcud olan boş yerlərə uşaqlar cəlb olunacaq.

Seçimlərdə iştirak etmək üçün, <http://manutd.az/muss/> keçidindən istifadə edərək qeydiyyatdan keçmək və aşağıda göstərilən sənədlərlə yaş qrupuna uyğun olaraq qeyd olunan tarixdə Bayıl stadionuna gəlmək lazımdır:

- Şəxsiyyəti təsdiq edən sənəd

- Sağlamlıq haqqında arayış

Seçim prosesi ilə bağlı suallar üçün üçün əlaqə vasitələri:

+994 55 511 33 03 - Ramin Həsənov

Muss@affa.az ailtto:Muss@affa.az

Qeyd edək ki, "Mançester Yunayted Futbol Məktəbi"ndə məşqlər İngiltərədən ezam olunan məşqçi Mick Bennet və yerli məşqçi assistentlər- Cahangir Həsənzadə və Samir Ələkbərov tərəfindən keçirilir. Məşqlərdən əvvəl uşaqlara intensiv şəkildə həftədə iki dəfə ingilis dili dərsləri keçirilməklə yanaşı, sürət testləri, yoldaşlıq oyunları da təşkil olunur. Eyni zamanda, istedadlar qrupunun üzvləri "Mançester Yunayted" tərəfindən forma və digər idman avadanlıqları ilə təmin olunurlar. Hazırda "Mançester Yunayted Futbol Məktəbi"ndə 3 istedadlar və 2 ilkin hazırlıq qrupu mövcuddur.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 51 (6372) 4 mart 2016

Keçibuynuzunun faydası

Cənub Anadolu və Aralıq dənizi bölgəsində yetişən keçibuynuzunun faydalarından bir çoxları hələ də xəbərsizdir. Halbuki bu bitki tərkibindəki zülal və minerallarla əslərdən bəridir insanlara sağlamlıq bəxş edir. Keçibuynuzu bitkisinin antiallerjik və antibakterial olması immunitet sistemini gücləndirir, allergiyanın səbəb olduğu nəfəs darlığı probleminə qarşı təsirli dərman funksiyası yerinə yetirir. Allergik nəfəs darlığı problemi olanlar üçün keçibuynuzu bəhməzi olduqca fayda verir. Yüksək xam sellüloza malik olması sayəsində bağırsağ xəstəlikləri ilə mübarizə aparır, bağırsağ qurdu parazitlərinin məhv olmasını təmin edir. Uşaqlarda və yetkinlərdə ishalə qarşı istifadə edilir. Bəlgəmtəmizləyici xüsusiyyəti ilə siqaret çəkənlər üçün son dərəcə faydalıdır. Sineni yumşaldır və bronxları açır. Fosfor və kalsium baxımından zəngin olması sümük eriməsinə qarşı təsirli bir qoruma təmin edir. Saxladığı vitamin və minerallarla diş və diş eti xəstəlikləri ilə mübarizə aparır. Mədə və bağırsağ qazlarını çölə ataraq köpü aradan qaldırır. Qanın zəhərli maddələrini təmizləyir və qansızlığı aradan qaldırır. Yaddaşı gücləndirir və konsentrasiyanı artırır. Nizamlı şəkildə istifadə edilən keçibuynuzu ağciyər xərçənginə tutulma riskini azaldır.

"Whatsapp" dan möhtəşəm yenilik

Öz istifadəçi sayını rekord həddə - 1 milyarda çatdıran anı mesajlaşma xidməti "Whatsapp" daha bir yeniliklə istifadəçilərini sevindirir. İndi "Whatsapp" vasitəsilə sənədləri də göndərmək mümkün olacaq.

"iOS" və "Android" android.com sistemli telefonlara tətbiq edilən yeni xidmət, hələki "Windows" sistemli telefonlara şamil edilmir.

Yeni tətbiq hazırda yalnız PDF qovluqların paylaşılmasına imkan verir. Gələcəkdə digər variantda qovluqların göndərilməsi haqda hələ ki heç bir məlumat verilmir. Bundan başqa, "Whatsapp" daxilində olan divar kağızı seçimlərini də artırmağı planlaşdırır. "Windows 10" sistemli mobil telefonlarda

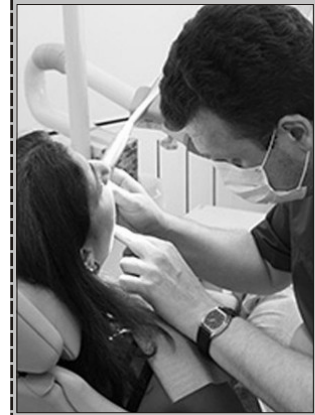

lən yeniliklər isə videoqeydlər, sürətli foto çəkmə və 100-dən

artıq yeni smaylların əlavə edilməsidir.

Saxta facebooku olanlara cinayət işi

Sosial şəbəkədə saxta hesab açmaq cinayət hesab ediləcək. İngiltərənin Krallıq Məhkəməsi Təşkilatı twitter və facebook sosial şəbəkələrində saxta hesab açaraq insanları narahat edən, təhqir edən və ən əsas haqlarında yalan söyləyən şəxslərə qarşı cəza tədbirlərinin görülməsinə dair plan hazırlayıb. Təşkilat saxta hesab açmağı cinayət adlandırır və onlara qarşı cinayət işinin açılması tələbi ilə çıxış edib. İngilis vəkil Alison Sanders deyib ki, bu cür insanlar elə düşünür ki, saxta profil arxasında gizlənmək olar və onları heç kim cəzalandırmayacaq. "Lakin bu belə deyil, cinayətkarlar internetdə öz ayaq izlərini buraxa bilər". Həmçinin vəkil bir şəxsin adından saxta profil açıb, yalan danışaraq o insanın etibarının itirilməsinin cinayət olduğunu qeyd edib. Məhkəmənin rəhbəri Cenni Hopkins bildirib ki, sosial media qadınlara qarşı zorakılığın getdikcə artan məşinə çevrilib. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 2015-ci il hesabatına görə, Avropa Birliyi ölkələrində kiber zorakılığa məruz qalan 15 yaş və ondan yuxarı qadınlara sayı 32 milyona çatıb.

Diş həkimi çənə sındırdı

Rusiyanın Krasnoyarsk diyarındakı Norilsk şəhərində diş həkimi xəstənin ağıl dişini çıxarmaq istəyəndə qadının çənəsini sındırıb. "Flashsiberia" saytı bildirir ki, olay Norilsk şəhər Stomatoloji Klinikasında yaşanıb. Diş həkiminin ağıl dişini çəkərək elevatorla kobud davrandığı, qadın pasiyentə fiziki güc tətbiq etdiyi deyilir.

Həkim öz ərizəsi ilə işdən çıxıb. Çənəsi sınımış qadın isə məhkəməyə şikayətlənərək 150 min rubl məbləğində mənəvi təminat istəyib. Məhkəmənin qərarı ilə həkim pasiyentə 75 min rubl ödəməlidir.

QOÇ - Özü-özündən böyüklerin və nə vaxtsa sizə yaxşılıq edənlərin üzünə ağ olmayın. Unutmayın ki, atalar "su gələn arxa bir də gələr" deyib. İkili düşüncələrdən xilas olmağa çalışın.

BUGA - Potensial enerjinizin zəifləməsi fəaliyyətinizin passivləşməsinə rəvac verir. Buna baxmayaraq, bürcünüzə xas olmayan mistikaya meyl etməməlisiniz. Kənardan dəstək əldə etməyə çalışın.

ƏKİZLƏR - Köməyə böyük ehtiyacınız olduğunu gören Göy qübbəsi xidmətinizdə duracaq. Belə ki, nahardan sonra etibar etdiyiniz adamlardan dəstək alacaqsınız. Onları aramaqla məşğul olun.

XƏRÇƏNG - Ümumi gərginliyi nəzərə alıb gün ərzində ehtiyatlı taktikalardan istifadə etməlisiniz. Hər hansı mübahisə və hiyləgərlik müsbət nəticə verməyəcək. Riskli işlərdən uzaq olun.

ŞİR - Ulduzlar gün ərzində külli-ixtiyarı özünü verəcək. Bu səbəbdən də atduğunuz addımlara, verdiyiniz qərarlara diqqət yetirməlisiniz. Nahardan sonra maraqlı hadisələrin şahidi olacaqsınız.

QIZ - Fəaliyyət göstərdiyiniz yerlərdə iş yoldaşlarınızla münasibətləri yaxşılaşdırın. Kiminsə yersiz atmacalarına əhəmiyyət verməyin. Saat 13-dən sonra daxili süstlüyünüz səngiyəcək.

TƏRƏZİ - Məhəbbət və nifrət! Gün ərzində bu iki amildən maksimum istifadə edəcəyiniz gözlənilir. Amma yaxşını kimə, pisi kimə yönəldəcəyinizi özünüz təyin edin. Səhhətinizə də fikir verin.

ƏQRƏB - Yeni işgüzar əlaqələrə başlamaq üçün uğurlu ərəfədir. Amma aldanma ehtimalınızın olacağını göz önünə gətirib ehtiyatı da əldən verməməlisiniz. İşdə məsuliyyətinizi hiss edin.

OXATAN - Maddi durumunuzu yaxşılaşdırmaq üçün geniş imkanlarınız var. Təxminən saat 12-dən etibarən bu yönümdə əzmkarlığınızı artırmağınız. Bu gün başqalarının rəyini ciddi qəbul etməyin.

OĞLAQ - Səhhətiniz qaydasında olduğuna tam əminsizsə, ən ciddi işlərin həllinə başlamağa dəyər. Saat 17-yə qədər böyük perspektivdən xəbər verən sövdələşmələrdə iştirakınız ləbüddür.

SUTÖKƏN - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə əsasən emosiyalarınızı buxovlamalı, qeyri-ciddi işlərinizi təxirə salmalıyıq. Ümumiyyətlə, ətrafda hər şeyin sabit olması üçün əzmkarlıq göstərməlisiniz.

BALIQLAR - Özünü aparıcı şəxs kimi təqdim etməyin. Yoxsa ətrafdakıların ikrahını qazana bilərsiniz. Hər halda, obyektiv fikirlərə də qiymət verməlisiniz. Riskli qərarlardan yayın.

Qoroskop

(26 yanvar) **Səbuhi Rəhimli**

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Yarım milyon insan öləcək

Oksford Universitetinin alimləri 35 il ərzində insanların qida əldə etmə imkanlarının azalacağını, buna görə də xəstəliklərin sayının artacağını və 500 min insanın öləcəyini deyiblər. "Qidanın gələcəyi" adlı araşdırma yazıda 2050-ci ilə qədər 500 min insanın hava və qida çatışmazlığı səbəbi ilə öləcəyi bildirilib. İngiltərənin "The Alncet" jurnalı adambaşına düşən qidanın 3,2 dəfə azalacağını yazıb. Qida azlığının ən çox Çin, Hindistan və Asiya ölkələrində müşahidə ediləcəyi deyilir. Yunanıstan və İtaliya da təhlükə altındadır.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.